

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.

leto: XXXIX maj 2007 številka: 5

Viharnik

Poštnina plačana pri
pošti Slovenj Gradec
Cena 2,90 € (695,00 SIT)

naslovna tema

Aktivnosti koroških gozdarjev ob Dnevu Zemlje in Tednu gozdom

gozdarstvo

**Smrekov lubadar – kukec – nevarnost
naših gozdom nekdanj in danes**

ljudje in dogodki

Evropske pešpoti

kmetijstvo

Zaprta še ena skupna zbiralnica mleka

Aktivnosti koroških gozdarjev ob Dnevu Zemlje in Tednu gozdov

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Dan Zemlje je namenjen vsem Zemljanom. 22. aprila naj bi preizkusili svojo ekološko in naravovarstveno zavest. Ta dan naj bi počistili pred svojim pragom, se zavedli vseh škodljivih človekovih vplivov in posegov na zemeljski obli. V ta namen potekajo po vsem svetu najrazličnejše ekološko osveščajoče aktivnosti. Tudi na Koroškem je tako. Poleg najrazličnejših organizacij in ustanov so in še bodo aktivni koroški gozdarji, ki so tako kot ostali slovenski gozdarji s sonaravnim in dolgoročnim načrtnim gospodarjenjem že več kot pol stoletja varuhi našega pestrega gozdnatega prostora.

V Zavodu za gozdove Slovenije so ob prazniku, namenjenemu Zemlji, potekale najrazličnejše aktivnosti že v tednu pred 22. aprilom in v tednu po njem. Gozdarji Območne enote Slovenj Gradec smo skupaj s šolsko mladino izvedli samostojne naravovarstveno osveščajoče dejavnosti, sodelovali pa smo tudi z lovci in drugimi uporabniki gozdnega prostora.

Gozdarji Krajevne enote Slovenj Gradec so se z dijaki Srednje ekonomske šole Slovenj Gradec podali na Tičnico, gozdnati kompleks nad Slovenj Gradcem, kjer bodo pod pokroviteljstvom Mestne občine Slovenj Gradec

Dijaki ekonomske srenje šole iz Slovenj Gradca so očistili in posadili drevesa Tičnico (13.4.2007)

Akcija lovcev LD Prežihovo v revirju Navrški vrh je uspela – letošnji uplen smeti je bil manjši od lanskega (15.4.2007)

Pobiranje smetja na Tičnici

Foto Gorazd Mlinšek

Srednješolci slovenjegraške ekonomske srednje šole so na Tičnici posadili drevo

Ravenski skavti pred pričetkom ekološkega pohoda po GUP Navrški vrh (21.4.2007)

Foto: Jože Lesjak

1. junija 2007 uradno odprli novo Gozdno učno pot Tičnica. Pri postavitvi nove poti so strokovno sodelovali gozdarji, pot pa bo v upravljanju Mestne občine. Ob bodoči gozdni učni poti so dijaki posadili zanimive drevesne vrste in njeno bližnjo okolico očistili najrazličnejše navlake. Pod vodstvom gozdarjev je potekalo ekološko osveščanje še po Gozdni učni poti (GUP) Rahtelov vrh in po GUP Dravograd-Grad, kjer so dravograjski osnovnošolci s sadnjo plodonosnih drevesnih vrst dopolnili pestro drevesno sestavo. Na Ravnah na Koroškem so ravenski skavti v sodelovanju z Občino Ravne na Koroškem in z gozdarji javne gozdarske službe izvedli naravoslovno akcijo, podkrepilno s pobiranjem smeti v ravnem parku in ob GUP Navrški vrh. Zanimivosti in pomembnosti gozda kot sestavnega dela našega življenjskega prostora so

pod vodstvom radeljskih gozdarjev odkrivali na GUP Stari grad tudi dijaki Srednje kmetijske šole iz Maribora. Gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec so v okviru dneva Zemlje izpeljali projekt predstavitve pestrosti koroške gozdnate krajine skozi krošnje zanimivih grmovnih in drevesnih vrst v posameznih krajevnih enotah. Zanimive dendrološke (drevesne) pestrosti bodo podane v zloženki, katero bomo širši javnosti predstavili ob letošnjem tednu gozdov tudi v Viharniku. Letošnja dogajanja in aktivnosti gozdarjev bodo potekala v času od 28. maja do 3. junija in bodo namenjena osveščanju obiskovalcev gozdov o obnašanju v gozdovih (gozdni bonton) s poudarkom na naravovarstvenem nadzoru v gozdnem prostoru, katerega postopoma izvajajo gozdarji ZGS. Osrednja prireditve koroških gozdarjev bo v času tedna gozdov

30. maja 2007 v Vuzenici, kjer bodo osnovnošolci preizkusili svoje znanje o gozdu na 10. regijskem kvizu o spoznavanju gozda. Kviz bo potekal po Gozdni učni poti Pistrov grad. Pri organizaciji te prireditve bodo gozdarjem v pomoč učiteljice in učenci Osnovne šole Vuzenica. Poleg te prireditve bodo koroški gozdarji vodili šolarje še po ostalih sedmih gozdnih učnih poteh, katere so v upravljanju ZGS (GUP Navrški vrh-Ravne na Koroškem, GUP Zelena pot Teber-Črna na Koroškem, GUP Rahtelov vrh-Slovenj Gradec, GUP Plešivec, GUP Stari grad-Radlje ob Dravi, GUP Dravograd-Grad, GUP Lopan-Mislinja).

Gozdarji sodelujemo tudi z gorskimi stražami na njihovih vsakoletnih srečanjih. Letos se bodo gorski stražarji sestali 3. junija 2007 v planinski koči na Grohatu pod Raduho, kjer

bodo imeli redno letno skupščino, katero bo s predavanjem o občutljivih gozdnih ekosistemih na zgornji gozdni meji popestril gozdar Primož Areh. Širšo javnost bomo z vlogo gozda in gozdarstva v našem prostoru, o aktivnostih na gozdnih učnih poteh in drugih popularizacijskih in osveščajočih dogajanjih seznanili v času dneva Zemlje in tedna gozdov v medijih. 1. junija 2007 bova na VTV v oddaji "Dobro jutro" gosta vodja ZGS OE Slovenj Gradec Milan Tretjak in Gozraz Mlinšek.

Koroški gozdarji se zavedajo pomembnosti naravovarstvenega osveščanja javnosti, še posebno pa šolske mladine, v upanju, da bo le-ta svoje dopolnjeno znanje s pridom uporabila pri varovanju našega življenjskega prostora na zelo ranljivi Zemlji. Naj bo dan Zemlje čez vse leto!

Poraba lesa sredi gozdov

Ida Robnik

Koroško gozdarsko društvo je pripravilo še en posvet na temo »Poraba lesa sredi gozdov« 24. aprila letos v Podgorju pri Slovenj Gradcu. Posveta so se udeležili člani iz gozdarske in lesarske stroke s Koroške in nekaj lastnikov gozdov. Zaključke so preko sredstev javnega obveščanja

posredovali pristojnim institucijam ter javnosti.

Že nekaj časa koroški predelovalci lesa opažajo in občutijo odtekanje domače lesne surovine preko mej sosednjih držav. Z raznimi opozorili državnim institucijam niso uspeli dobiti niti enega od-

govora, zato želijo z javnim apelom spodbuditi odgovorne, da se lotijo tega problema na način, kot to počnejo sosednje države. Te svojo lastno surovino varčujejo in kupujejo les pri nas za bistveno višjo ceno, kar jim omogoča država z raznimi spodbudami in subvencijami. V uvodnem referatu je dr. dr.

h. c. Niko Torelli, direktor gozdarskega inštituta Slovenije in profesor na ljubljanski BTF, slikovito prikazal najstarejša drevesa na svetu, pomen gozda, lesa in perspektive lesa kot vsestransko uporabnega materiala.

Bojan Pogorevc, direktor Združenja lesno predelovalne indu-

Udeleženci posveta

Jerneja Čoderl, predsednica Koroškega gozdarskega društva je napovedala temo in predstavila izvajalce referatov.

strije Slovenije je nanizal nekaj podatkov iz lesnopredelovalne dejavnosti, npr: v tej panogi je zaposlenih skoraj 20.000 ljudi, ki so v letu 2005 pridelali 2,1 milijarde evrov dohodka. Več kot 70 % slovenskih gozdov je v privatni lastnini. Lastniki svobodno trgujejo z lesom in prodajajo to žlahtno surovino kupcem, ki ponudijo višjo ceno. To so predvsem sosede Avstriji, ki kupujejo pretežno hlode, in Italijani, ki les porabijo za kurjavo. Lesarstvo in gozdarstvo sta naravno povezani panogi, sicer ločeno

organizirani dejavnosti, kar ni najbolj primerno, zato bi kazalo povezati podjetja obeh dejavnosti z razvojno raziskovalnimi institucijami in skupaj oblikovati višjo dodano vrednost v predelovalni industriji gozdarstva in lesarstva. Hkrati pa bo potrebno vzpodbujati porabo lesa v stanovanjski gradnji in vzporedno vplivati na politiko stanovanjske izgradnje, država pa bi morala po vzgledu sosedov sodelovati s finančnimi spodbudami in subvencijami. Branko Gradišnik, vodja od-

seka za gozdnogospodarsko načrtovanje slovenjgraške območne enote Zavoda za gozdove Slovenije, je prisotne seznanil z možnostmi poseka lesa in z gozdnimi fondi območja, Silvo Pritržnik, direktor Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, d. d., pa je govoril o porabi lesa »od gozda do hiše«. V podjetju vlada prepričanje, da imamo najboljši les, tradicijo gozdarstva in znanje ter usposobljene kadre, da je les material prihodnosti, ki ga želi razviti svet v svojem bivalnem okolju za kvalitetno življenje.

Zato so razvojne usmeritve podjetja uvajanje novih tehnologij pri pridobivanju lesa in novih programov ter lesene hiše kot končni izdelek. Svojo proizvodnjo in probleme v zvezi z zagotavljanjem surovine sta predstavila še predstavnik TIP Otiški vrh Gorazd Ulbl in Janez Karlavec, ki je govoril o optimalni rabi lesnih ostankov. Razšli so se v upanju, da bodo uvodne ugotovitve in predlogi prišli na pravi naslov, da bodo skupaj rešili problem odtekanja lesa v tuja okolja.

Informativni gozdarski storži v aprilu

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Vse bolj smo prepričani, da se vremenske razmere spreminjajo tudi na Koroškem, kjer smo prejšnja leta v aprilu hodili naokoli še toplo oblečeni. Letošnji april pa je bil eden najtoplejših v zadnjih sto letih. Izneveril se je tradiciji, saj je bil po vremenoslovnih zabeležbah sicer najbolj moker mesec letos zelo suh. »Aprilski« dan je bil samo 8. v mesecu, ko je rahlo deževalo ves dan. Bolj izrazite nevihte s prekinitvami so še bile 1. in 24. aprila 2007, drugače pa smo Korošci meteorološko mokroto občutili samo še lokalno različno v obliki kratkotrajnih rahlih neviht, katere so se pojavljale predvsem v popoldanskih in nočnih urah 18. in 19. aprila. Zemlja je postajala v aprilu zelo suha, na prisojnih pobočjih so bile v njej opazne že manjše sušne razpoke. Zaradi sončnih in delno jasnih dni, katerih je bilo skupaj v letošnjem aprilu kar 19, se je suša še povečevala. Delno oblačni in popolnoma oblačni dnevi so prevladovali v zadnjem tednu. Za četrti mesec v letu so bile zelo visoke tudi temperature. Najhladnejše je bilo v jutranjih urah 5. aprila (0° C) in 6. aprila (do -2° C). V ostalih dneh so se najnižje dnevne temperature gibale od 2 do 10° C, čez dan pa se je otopilo do 9 in celo 22° C (23. 4. do 25° C). Velikih temperaturnih razlik med nižino in višino do nadmorske višine 1000 m ni bilo.

Sušno vreme je vplivalo tudi na povečanje možnosti požarov, zato je bila v koroški regiji od 14. do 25. aprila razglašena velika požarna ogroženost v naravnem okolju.

Ta mesec je bilo v Mežiški dolini, predvsem pa v okolici Črne na Koroškem, precej nemirno. 7. aprila je bil namreč v bližini epicenter potresa. Črnjane in okoličane je stresel potres 4. stopnje po evropski potresni jakostni lestvici.

Za zgodnji spomladanski čas visoke temperature, pa tudi s sončno energijo prepojena tla, saj letošnjo zimo niso popolnoma zmrznila, so vzpodbudile vegetacijo, da je hitro ozelenela. V prvi polovici so popolnoma olistale vrbe in jelše, do

Uši na koloradski jelki

nadmorske višine 600 m je pričel poganjati iglice celo macesen. Pa tudi bukev na sončnih pobočjih do nadmorske višine 1000 m je konec aprila že pričela poganjati liste. Prejšnja leta je na tej višini ozelenela mesec dni kasneje.

Aprilske visoke dnevne temperature, saj se je zrak v tem mesecu v petindvajsetih dneh segrel preko 16° C, so aktivirale tudi podlubnike, da so v nižinskih osončenih predelih začeli rojiti že v aprilu. V drugi polovici aprila so se že zavrtali pod lubje, si izvrtali glavne rove, samice pa so pričele z zaleganjem jajčec. **V kolikor se bo nadaljevalo toplo vreme čez vso pomlad in poletje (napovedi meteorologov), lahko tudi v našem območju pričakujemo popolni razvoj tretje generacije podlubnikov in prekomerno razmnožitev smrekovih lubadarjev. Tako črna predvidanja pa lahko pomenijo veliko nevarnost za gozdove v koroškem gozdnogospodarskem območju, kjer prevladuje smreka. Nevarnost pa povečujejo tudi poškodovana drevesa in ostanki snegolomov, nastalih 19. in 20. marca letos. Da bi preprečili morebitno nevarnost, je potrebno v vseh gozdovih takoj dokončno evidentirati (čas izvedbe, določen z odločbo o sanitarnem poseku in gozdni higieni poškodovanih**

mladih sestojev), posekati in izdelati poškodovano drevje. Poskrbeti je potrebno tudi za takojšnji odvoz hlodovine iz gozda v nadaljnjo predelavo. V aprilu so revirni gozdarji evidentirali povečano število žarišč lubadarj (po lubadarju napadena drevesa), število le-teh pa se bo v maju še povečalo.

Aktivni so postali veliki smrekovi lubadarji (knaverji) in mali smrekovi lubadarji. Lastniki gozdov in izvajalci del v državnih in privatnih gozdovih morajo žarišča lubadarj takoj posekati in po navodilih revirnega gozdarja pravočasno sanirati. **Tako gozdarji kot lastniki gozdov in izvajalci gozdarskih del moramo pravočasno ukrepati in izvajati preventivno varstvene ukrepe. Zavedati se moramo, da je najboljši preventivni ukrep za obvladovanje prekomernega razvoja podlubnikov skrbna izvedba gozdnega reda!**

Toplo vreme pa vpliva tudi na preštevilno namnožitev drugih žuželk. Poleg gozdarjev javne gozdarske službe so na pojav najrazličnejših žuželk izven gozdnega prostora pozorni tudi posamezni prebivalci našega območja. Posamezniki informirajo o prekomernem pojavu žuželk in o raznih bolezenskih pojavih v negozdnem prostoru gozdarsko službo ZGS (vodjo odseka za gojenje in var-

stvo gozdov, revirne gozdarje, vodje krajevnih enot, gojitelje načrtovalce). Gozdarji smo veseli tudi teh informacij, ker se zavedamo, da je možnost naseelitve »škodljivih« žuželk in razširitev nevarnih rastlinskih bolezni iz negozda v gozd v hitro spreminjajočih se vremenskih razmerah zelo velika. V aprilu so radeljske gozdarje prebivalci Mute obvestili o pojavu velikega števila črnih žuželk na koloradskih jelkah v bližini osnovne šole in otroškega vrtca. Na okrasnih jelkah z veliko mane so rojile črne jelove uši, katerih točno determinacijo ugotavljajo strokovnjaki entomologi na Gozdarskem inštitutu Slovenije. O pojavu jelovih uši nas je seznanil tudi gospod Gregor iz Pameč. Jelove uši ne predstavljajo nevarnost za ljudi in lesene objekte. Niso tehnični škodljivci. Možno jih je zatirati

z insekticidom, kar pa v urbani območju ne priporočamo. Možno je tudi mehansko odstranjevanje s pomočjo vodnega curka. Samo zaradi prekomerne namnožitve uši se drevo ne posuši, vpliva pa na fiziološko oslabele drevesa.

Življenje na starem kolovozu – žabji mrest in paglavci

Foto Gorazd Mlinšek

Vremenske razmere z redkimi snežnimi dnevi so omogočile, da so lastniki gozdov in gozdni delavci GG Slovenj Gradec izvršili načrtovano spomladansko sadnjo že v aprilu. Kakšen bo uspeh sadnje zaradi vpliva suše, bo dokončno zna-

no konec presaditvenega šoka (začasna motnja pri nadaljnji rasti v drevesnici vzgojene in razvijane sadike, presajene v bolj »krute« gozdne razmere).

22. april je Dan Zemlje, ko naj bi se Zemljani spomnili na škodljiva dejanja, s katerimi uničujemo naš planet, in naj bi storili kaj koristnega za Naravo. Tudi gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec smo v aprilu izvedli razne osveščajoče akcije s šolsko mladino (sadnja plodonosnih dreves, čistilne akcije GUP, naravoslovni dnevi), posamezniki pa smo sodelovali z lovci in drugimi uporabniki gozdnega prostora v ekološko osveščajočih akcijah. Popisali smo tudi posamezne zanimive grme in drevesa v območju, kar bomo javnosti predstavili v zloženki.

Smrekov lubadar – kupec – nevarnost naših gozdov nekdanj in danes

Jerneja Čoderl

Lubadarji so prebivalci naših gozdov, ki se v normalnih razmerah ne prenamnožijo in v sprejemljivih mejah iz gozdov izločajo opešano drevje. Ob prenamnožitvi pa postane lubadar resen problem, ker se napad ne konča le pri oslabilih drevesih, temveč je napadeno tudi zdravo drevje. Lubadar se izredno hitro razmnožuje in lahko v posameznem letu razvije tudi tri rodove.

Zavedanje nevarnosti, ki jo za gozdove lahko pomenijo lubadarji, ni novo. Že leta 1876 je v Ljubljani izpod peresa Ivana Salzerja, gozdnega nadzorni-

ka, izšla brošura z naslovom *Kratek popis smrekovega lubadarja s podukom njegovega pokončavanja*. Iz brošure povzemam osnovno vsebino. Poleg vsebine je zanimiv tudi jezik tedanjega časa, ki ga ne spreminjam.

Kakošen je lubadar?

Smrekov lubadar, tudi zakažni črv, knaver in muha imenovani se prikaže v večjih podobah: kakor žužek (keber), kakor jajce, kakor ličinka ali črv, kakor buba (mešiček).

Kako živi in kje prebiva?

Kupec izleti v aprilu ali maju. On in ona preglodata skozi smrekovo in macesnovo lubje luknjico. Tako izvrtani prostor se imenuje plodišče, kjer se več parov kukca skupaj zbira. One glodajo od tod 5–15 cm dolge rove in ležejo na desno in na levo teh rogov jajčica. Po popisanem načinu izleže ona 30–60 včasi tudi 100 jajčic, iz katerih v 14 dnevih že mladi črvi izležejo in

prično na desni in levi strani maternega rova v lubje se zajedati. Ker ličinka (črv) čedalje večja postaja, se tudi omenjeni rovi razširjajo. V 6–8 ali 10 tednih, ko je ličinka žreti pričela, se spremeni mešiček (buba) v žužka (kebra), kateri se na prosto izvrti, zapustivši luknjice, podobne takim, kakr da bi bil kdo s sekanci (šretelni) v drevo vstrelil. Kmalu potem se kupec k novemu plodenju zopet zavrti. Kupec išče naj raji bolno, posekano ali izdelano lesovje za svojo zalego, to pa zato, da mu smola v njegovim početku ne more škodovati. Ko mu takega lesa primanjkovati prične in se je že zdatno pomnožil, napada kupec zdrave stoječe smreke, in velikokrat cele gozde vniči.

Kako kukca spoznamo na drevesu?

Če je les na kupu in še ni popolnoma suh, se mora ta naj prvo preiskati. Ako je v takem lesu kupec, zapazimo na lubji

majhne kupčke takega prahu, kakor da bi se bilo z svedrčkom v deblo vrtalo. Taki kupčki nastanejo zato, ker kupec vrtaje (zdrobljeno lubje) zmirom ven meče. Na stoječih drevesih je taki prah mnogokrat edino kukčevo znamenje, kateri na lubji ali pajčevini obvisi, ali se pa zraven drevesa, na tleh najde. Zraven teh znamenj so pa še druga: če se smola v kapljicah v sredi drevesa nahaja, ali pa če žolne (detalji) na takih drevesih kljujejo.

Kako kukca od gozdnega odvračati?

Da se temu v okom pride, se ne sme nikoli v gozdu neobeljeni les puščati, če se pa v drva zloži, se mora tako zložiti, da tista polena, katera pridejo na stran ali na vrh, zmirom tako leže, da je razklana stran ven obrnjena. Potrebno je tudi, da se ves les, kateri se za ograje potrebuje, popolnoma omaji, ali vsaj na štirih straneh v podalgastih progah obeli. Mnogokrat veter in sneg v gozdih

veliko drevja polomi. Če se tako drevje ne more naglo proč spraviti, se mora močnejši les naj prvo obeliti, vršički osmiliti, veje in druga šara se mora pa požgati.

Naj bolj lahko se kukec od gozdov odvrne, če se v gozdih prav gospodarji in se gozdi v sklepu izrejšajo.

Kaj so lovke (lovna drevesa)?

Ker ima kukec navado, da naj rajši ležeče z lubjem obdano drevje napada, je potrebno, da se mu tako drevje nalašč zato poseka, da si ga za svoje stanovanje izbere, kjer gozdni posestniki lahko celo zalego pokončati morejo. Taka drevesa morajo se pa tako položiti, da en malo od tal leže, in potem more kukec od vseh strani do njih priti. Zato pravimo takim drevesom lovke, ker se kukec v nje lovi. Ko se je ku-

kec v taka drevesa vstanovil in zalego napravil, naj se drevje obeli in lubje sožge. Na ogenj, kateri se v ta namen napravi, se mora ostro paziti, da ne nastane gozdni požar, vendar mora primerno velik biti, da kukec ne izleti.

Spomladi naj torej vsak posestnik svoje gozde pregleda in če najde kukca, naj taka drevesa poseka, v katerega ga bo o pravem času privabil in pokončal. Če se je v teh drevesih veliko kukca našlo, se mora še več

takih dreves posekati, da se še drugi v nje privabijo. Lovna drevesa naj se v večjih gozdih z številskimi zaznamvajo, da se pri preiskavanju nobeno ne pozabi in tako kukcu k pomoženju ne pripomore.

Posebno pa povdarjamo, da se kukec spomladi naj rajši v gorkih in solnčnih krajih nahaja, torej naj se taki kraji najprej na tanko preiščejo in „lovna drevesa“ posekajo.

Dokumentu je dodan „posnetek iz gojzde postave“. Navedeni so zakonski členi, ki določajo, kako morajo ravnati lastniki gozdov, ki opazijo v svojih sestojih po lubadarju napadeno drevesa oz. les. Za neupoštevanje določil je bila predpisana denarna kazen v višini od pet do petdeset goldinarjev.

V omejevanje in zatiranje lubadarja so bile vključene politič-

ne oblasti, ki so morale izpolnjevati uredbo po cesarskem ukazu 20. aprila 1854 Državnega zakonika št. 96 deželne vlade za Kranjsko.

Naši predniki so imeli veliko znanja o naravi in o procesih v naravnem okolju. Zavedali so se pomena gozdov in doslednosti v ravnanju pri omejevanju prenamnožitve smrekovega lubadarja. Tehnika obvladovanja podlubnikov se do današnjih dni ni bistveno spremenila. Še zmeraj je osnovni ukrep usmeritev v preprečevanje gradacije lubadarja, nadzor gostote populacije. Zatiranje lubadarja in sanacija žarišč se razen z ukrepi, znanimi že v preteklosti, danes izvaja še s pomočjo kemičnih (škropljenje lovnih debel in lovnih kupov s kemičnimi pripravki) in vabilnih sredstev, ki jih nameščamo v kontrolne in lovne pasti.

Zaprta še ena skupna zbiralnica mleka

Mirko Tovšak, oec.

Še do pred kratkim je bil način zbiranja mleka preko skupnih zbiralnic skorajda edini način oddaje mleka posameznih kmetov. Čas in zahteva po nenehnem zniževanju stroškov odkupa sta storila svoje. Vedno bolj se je uveljavljal način direktne oddaje mleka na domu pri večjih proizvajalcih, tisti, ki so imeli manjše količine mleka, pa so se preusmerjali na prevozne bazene. Pred petimi

leti je bilo na območju Koroške kar 52 skupnih zbiralnic, danes pa jih je le še 38. Globalizacija je tako tudi pri odkupu mleka storila svoje, res pa je, da danes kmetje večkrat pogrešajo družabnost, ki je bila spremljevalka vsakodnevnih srečan ob oddaji mleka. Na zbiralnicah so se kmetje o marsičem pogovorili, izmenjali izkušnje, ob posebnih priložnostih pa so zbiralke poskrbele tudi za

kakšen prigrizek in kozareček vina.

Pred kratkim je usoda ukinjanja skupnih zbiralnic doletela tudi zbiralnico Krenker v Stražah pri Mislinji. Milica Krenker je tam kar 48 let vestno zbirala mleko. Pravi, da je ob pričetku preko 20 kmetov vsakodnevno prinašalo pomolzeno mleko, nekateri celo samo po 5 litrov na dan, na koncu pa jih je ostalo le še 5. Dva največja pridelovalca sta se usmerila na prevozne bazene, ostali pa so oddajo mleka opustili. Kljub vsemu pa gre vsem zbiralkam pohvala za opravljeno delo v preteklosti, saj so bile prav te nosilke razvoja odkupa mleka in redno so skrbele za to, da je kvaliteta mleka ustrezala vsem higienskimi standardom. Tako je Milica Krenker izračunala, da je v vsem obdobju zbiranja mleka na zbiralnici prevzela preko 5 milijonov litrov mleka, ki ga je bilo potrebno do pred kratkim iz kant izliti v bazen, kar je terjalo kar veliko težaškega dela.

Kmetje, ki so nazadnje oddajali mleko v tej zbiralnici, so Milici izročili pismeno priznanje.

Zadnji dan, ko je zbiralnica Krenker še delovala, so pridelovalci mleka, ki so ga še oddajali na Krenkerjevi domačiji, zbiralki izročili posebno priznanje. Potrebno je omeniti še to, da je Milica prenehala z zbiranjem mleka ravno v letu, ko skupaj z možem Vančem slavita zlato poroko. V imenu Koroške kmetijske zadruge torej tudi iskrene čestitke za njun jubilej in še veliko zdravja v prihodnje!

Zadnji dan zbiranja v zbiralnici Krenker

11. občni zbor Konjerejskega društva Mislinjske doline

Milena Tretjak

11. redni občni zbor konjerejcev Konjerejskega društva je potekal na velikonočni ponedeljek v gostilni Bučinek v Vodrižu.

Člani smo na zboru razpravljali o opravljenem delu v lanskem letu in si zastavili nove cilje. Čeprav smo v lani sodelovali na mnogih prireditvah in v lastni izvedbi pripravili tradicionalni blagoslov konj na Štefanovo v Dovžah, želimo svoje delovanje nadaljevati in nadgraditi. Kot prva pa nas že čaka strokovna ekskurzija v hrastniški konec, kjer bomo spoznali prosto rejo 65 konj hladnokrvne pasme in ostalih pasem ter se tako seznanili še z drugačno rejo konj.

Lani so člani praznovali desetletnico delovanja društva.

Demonstracija delovanja sekalnika za izdelavo lesnih sekancev

Danica Onuk, inž. agr.

V petek, 4. maja 2007, je bila na kmetiji Zgornji Pustinek v Završah demonstracija delovanja sekalnika za izdelavo lesnih sekancev. Gospodar Mirko Meh je sekalnik z dvigalom nabavil konec aprila pri firmi MUS-MAX v Avstriji. Pred zagonom mu je predstavnik firme podal natančna navodila za delovanje, kasneje pa z za-

nimanjem spremljal delo s strojem, ki sta ga izmenoma večše upravljala gospodarjeva sinova Zoran in Miran.

Prikaza se je udeležilo nekaj kmetov iz bližnje in daljne okolice, pa tudi ostali, ki jih zanima tovrstna mehanizacija. Pri nas je sicer kar nekaj kmetij, ki se ogrevajo z lesnimi sekanci, za njihovo pripravo iz

S strojem je spretno upravljal sin Zoran.

Prikaz delovanja sekalnika za lesne sekance

lastne surovine pa najemajo kar firme, ki imajo večje sekalnike.

Tako lahko ugotovljamo, da imamo sedaj stroj kar v »domači fari« in gospodar Mirko Meh vabi vse, ki potrebujejo tovrstne usluge ali celo kar

sekance, ki jih bo pripravil iz lastnega lesa, da ga pokličejo in se domenijo za storitev.

Naj omenimo še, da so tovrstne investicije na kmetijah, ki jih registrirajo kot dopolnilno dejavnost, finančno podprte tudi z evropskim denarjem.

Vlado Augustin

Vsako leto 22. aprila praznujemo svetovni dan Zemlje. To je dan, ko ljudi osveščamo o problemih in razmerah, ki ogrožajo naš prelepi modri planet, naš tretji kamen od Sonca. Vsa svetovna javnost opozarja na nevarnosti, ki pretijo življenju na Zemlji. Na ta dan poskušamo ponovno vzpostaviti stik z naravo.

Na Zemlji živi več kot 6 milijard ljudi. Vsak dan izkoriščamo njene naravne vire ter

jo onesnažujemo. Ozrače se segreva, vse več je vremenskih sprememb in naravnih katastrof. Topijo se ledeniki, morska gladina se dviguje, ogroženih je več tisoč živalskih in rastlinskih vrst. Med ogroženimi živalskimi vrstami je tudi naša kranjska čebela (*Apis mellifera carnica*).

V številnih deželah so avtohtone čebele kot posledica velikih naravnih sprememb in intenzivne kmetijske pridelave z leti

izginile, pri nas pa se je naša čebela ohranila vse do dandanes. Čebelarji jo zaradi svetlo sivih dlačic na obročkih zadka ljubkovalno imenujemo kranjska sivka. Slovijo po svoji krotkosti, delavnosti in odlični orientaciji. Zaradi teh lastnosti cenimo to našo čebelo ter njeno izjemno poslanstvo v kmetijstvu, gozdarstvu in ekologiji. Ker so za oskrbo in vzrejo čebel potrebni specialno znanje, vztrajno delo ter dolgoletne izkušnje, čebelarstva ne imenujemo za stonj »poezija kmetijstva«.

Čebelarstvo ima tako v Sloveniji kot v sodobnem svetu zelo velik gospodarski pomen. Čebelje pridelke, kot so med, cvetni prah, vosek, propolis, matični mleček in čebelji strup, človek uporablja za hrano in kot pomoč pri lajšanju zdravstvenih težav. Prav tako pa so ti pridelki pomembni kot surovina za pridobivanje nekaterih živilskih in drugih proizvodov. Vrednost vseh čebeljih pridelkov pa je veliko manjša od koristi, ki jo imamo zaradi opravevanja čebel. Za povečanje donosov sadja, oljnic, zelenjave in drugih rastlin so ključne prav čebele. Kljub temu pa je vloga čebele kot opravevalca pri nas premalo cenjena. Razlog za to je enakomerna poseljenost čebel na celotnem območju Slovenije, saj je s tem zagotovljen brezplačen servis opravevanja.

Zaradi intenzivne kmetijske pridelave, pri kateri se uporabljajo zaščitna – fitofarmaceutska sredstva – je naša kranjska čebela dandanes zelo ogrože-

na. Ko čebele obiskujejo cvetove, na katerih nabirajo medicino in cvetni prah, pridejo v stik s strupenimi kemikalijami, ki jih pri svoji proizvodnji uporabljajo kmetje, in umrejo. Čeprav so pravilna raba, promet in kazni v primeru nepravilne uporabe pesticidov zakonsko predpisani, smo priča stalnim pomorom čebel.

Prav zaradi vsakoletnih zastrupitev čebel s pesticidi se med mladimi zmanjšuje zanimanje za čebelarstvo. Stari čebelarji umirajo, mladih pa ni dovolj, da bi zapolnili vrzeli v čebelarstvih. Čebelnjaki, okoli katerih je šumelo in vrvelo od čebel, ostajajo prazni in zapuščeni, kulturne rastline ostanejo neoprašene, manjši je pridelek kmetov – narava začne umirati in kot je že ugotovil slovit Albert Einstein: »Če čebela izgine z Zemlje, lahko živi človek le še štiri leta; brez čebel ni opravevanja, ni več rastlin, ni več živali, ni več človeka ...«

Vsi smo del narave, živimo z njo in si z njo delimo ta krasni planet. Eno Zemljo imamo in to moramo spoštovati. Če Zemlji kaj vzamemo, ji moramo nekaj vrniti. To čebelarji organizirano vzrejo čebel počnemo že več sto let. S svojimi čebelami živimo v harmoniji z naravo in to je naše največje darilo Zemlji. Tudi vsi ostali se (ne samo ob svetovnem dnevu Zemlje) ustavite in razmislite, kam gremo, kaj počnemo in kot je že pred leti napisal angleški pesnik John Donne: »Nikdar ne hodi spraševati komu zvoni, zvoni tebi.«

Maj – najlepši pomladni mesec

Janez Bauer

Prvi jutranji žarki pomladanskega sonca so obsijali pročelje starega čebelnjaka. Prva se je prebudila čebelica ob vhodu v panj. Pretegnila si je noge, si pogladila krila in se odpravila k vhodu, na brado panja. Tam se ji

je odprl pogled na širok travnik, na katerem so prve travniške rože že odpirale svoje cvetove, polne medenega nektarja. Čebelico so kar omamile vonjave cvetočega travnika. Poletela je v nebo in že se je sprehajala s

cveta na cvet ter okušala medene dobrote cvetoče pogrjnene mize.

Naši stari čebelarji so že vedeli, kam postaviti čebelnjak in kakšen mora biti. To naj bo lesena hišica z visokim pročeljem, ki

se v loku vije nad panji. Pročelje je visoko in zavito zato, da lahko čebele neovirano letijo iz panjev, ob opoldanski vročini pa jim nudi prijetno senco. Zimsko sonce je dovolj nizko, da ga streha ne ovira in lahko ogreva

pročelja panjev. Čebelnjak naj bo postavljen ob gozdu na prisojni strani, obrnjen proti jugovzhodu. Tako prvi jutranji žarki že izvabijo čebele na plan, v popoldanski vročini pa je čebelnjak že v senci. Saj veste, čebela je otrok sonca. Dobro je, če je v smeri juga kakšno listnato drevo, ki bo poleti ob popoldanski pripeki nudilo senco, pa tudi priročen prostor za roje bomo imeli. Čebelnjak naj bo postavljen ob vznožju hriba, pred njim naj bo velik cvetoč travnik ali sadovnjak. Čebele tako ne bodo imele daleč na nektarjevo pašo. Prav tako se bodo za gozdno manino pašo dvigale po hribu navzgor, si napolnile želodčke in se hitro spustile do čebelnjaka. Največ medu naberejo čebele v krogu 500 m od čebelnjaka, zato je določitev pašnega okolišja za postavitev čebelnjaka zelo pomembna. Čebelnjak naj ne bi stal na vetrovnem mestu ali v kaki hladni dolini blizu vode. Čebele zelo vznemirjata hrup prometne ceste in javna razsvetljava, zato se temu ognemo.

Ob upoštevanju vseh teh navetov nam pred očmi zraste idiličen čebelnjak ob robu gozda na prisojni strani hriba, iz katerega čebelice veselo izletavajo. To seveda ni počitniška hišica, saj čebele rabijo mir in vsako ropotanje ali divjanje razposajenih otrok zaznajo kot napad na

njihovo domovanje. Kaj sledi, veste sami. Nadležno brenčanje okrog glave je njihovo prvo opozorilo, če to ne zaleže, pa sledi tudi kak pik, ki zanesljivo prežene vsiljivca. Pa bo še dolgo tako? Idilični časi čebelarjenja zanesljivo minevajo. Človek je s svojimi posegi že

tako uničil naravno okolje, da je življenje čebel že marsikje zelo ogroženo. Brez človekove pomoči bi bil njihov obstoj nemogoč. Čebelar se mora dnevno spopadati z boleznimi čebelje družine, vedno moramo iskati nove načine in zdravila, da ohranimo naš čebelji rod. Le kako dolgo nam bo še uspelo? Iz Združenih držav Amerike poročajo o neki novi bolezni; čebel enostavno zmanjka, saj umrejo izven panja. V panju ostane samo matica in zalega, kar pripelje v propad čebelje družine. Družina izgine v treh tednih ali še prej. Odgovora na to, zakaj je tako, ne pozna nihče. Ali je to virus ali bakterija ali so škropiva, tega ne ve nihče. Ta propad se počasi širi in kaj bo, če pride tudi do nas? Takrat bomo o čebelah samo prebiral v Viharniku, ali si jih ogledali na kakem filmu. Dajmo, ljudje, zamislimo se malo nad tem, kaj delamo naši zemljici, kaj ji dajemo in kako bomo preživeli. Star pregovor pravi, da kjer ne more preživeti čebela, tudi človek ne more.

Aspergiloza

Martina Sušec, dr. vet. med., VP Slovenj Gradec

Spada v kompleks respiratornih bolezni in je najpogostejša bolezen pernatih živali. Zbolijo predvsem kokoši, noji, fazani, purani, race in divje ptice.

Povzročitelj je gliva *Aspergillus*, možne pa so tudi mešane infekcije z ostalimi vrstami gliv (*Mucor*, *Penicillium*, *Fusarium* itd.). Glive potrebujejo za svoj razvoj veliko vlage in ogljikovih hidratov, ki so v krmi in stelji. Infekcija se razvije preko spor glivic, ki jih živali vdihavajo, v zračnih poteh pa pride do nastanka aspergilomov (to so okrogli vozlički rumene barve).

Bolezen poteka v treh oblikah. Za akutno obliko je značilen 50–100 % pogin enodnevnih živali. Ostali znaki so težko dihanje, odprt kljun in pojav driske. Subakutna oblika se pojavlja pri živalih od tretjega tedna starosti. Klinična slika

je podobna kot pri akutni obliki, vendar je odstotek pogina manjši. Kronična oblika je redka. Pojavijo se pljučnice, živčni simptomi, tudi tu je odstotek pogina majhen.

Bolezen ugotavljamo z metodo patoanatomske sekcije in z laboratorijskimi preiskavami (jemanje brisa).

Pred vsako naselitvijo živali v hlev je zelo pomembna stelja, ki se ne praši in ki jo predhodno razkužimo. Največja možnost okužbe je prav prvi dan naselitve, ker piščanci pridejo na steljo in dvignejo spore v zrak.

Zdravljenje je s specifičnimi antimikotiki v kombinaciji z vitamini. Terapija je draga in malo uspešna, najbolj pomembni sta kontrola (jemanje brisov) in preventiva (razkuževanje prostorov), kajti gliva *Aspergillus* se nahaja v prahu do enega leta in pol

Folklorna skupina »Gozdar« na gostovanju v Srbiji

Duša Komprej

Tokratne prvomajske praznike smo v Folklorni skupini KD Gozdar izkoristili za potep po Srbiji, na katerem so se nam pridružili tudi črnjanski harmonikarji in župan občine Črna na Koroškem. Namen našega gostovanja je bil obisk prijateljske FS Kolo Obrež in predstavitev naše dejavnosti ter celotne Slovenije na njihovem območju. Z našimi gostitelji smo sodelovali že pred tremi leti, ko so se udeležili mednarodnega folklornega festivala v Črni na Koroškem, že vrsto let pa uspešno sodelujemo tudi v Varvarinom. Zasluga za naš obisk gre predvsem županu občine g. Janezu Švabu, ki je uredil vse potrebno za gostovanje. Na pot smo se odpravili polni pričakovanja in upanja na najboljše. Čeprav smo vedeli, da veljajo Srbi za prijazen in gostoljuben narod, smo bili

iz dneva v dan bolj pozitivno presenečeni. Kljub njihovi revščini in nizkemu standardu so nas gostili kot kralje. Nastanjeni smo bili pri družinah v vasi Obrež, največji vasi v Srbiji, tako da smo se imeli možnost vključiti v njihov vsakdan in s tem spoznati njihov način življenja. Glavni namen obiska pa je bila seveda predstavitev naše skupine, dejavnosti, običajev, plesov in s tem celotne Slovenije. En večer smo nastopili v kulturnem domu v Varvarinu, naslednji dan pa je sledila prireditev v Obrežu, kjer je bil odziv publike neverjetno dober. Dvorano so napolnili do zadnjega kotička in vseh tristo obiskovalcev je ves čas bučno ploskalo in z navdušenjem spremljalo naš nastop, da je bilo plesati res pravi užitek. Poskrbeli pa so tudi za pravo srbsko veselico, ki je trajala vse tja do jutranjih ur. Tekom druženja smo imeli

možnost preizkusiti njihovo odlično kulinariko in se naučiti njihovih plesov. Seveda pa smo jih tudi mi naučili plesati slovensko polko in naš valček. Dnevi so minevali hitro in kmalu se je bilo treba posloviti. Razšli smo se z željo, da

naše druženje postane tradicionalno in da jih prihodnje leto zopet obiščemo. V avgustu pa jih seveda mi ponovno pričakujemo na mednarodnem festivalu folklornih skupin v Črni na Koroškem.

Z nami so bili tudi Črnjanski harmonikaši

Pred odhodom domov

Sprejem v Varvarinu

Plešemo že 25 let

Duša Komprej

V Folklorni skupini Kulturnega društva Gozdar Črna na Koroškem, kjer plešemo pod vodstvom Mateje Obojnik in Mojce Kovač Piko, smo obhajali 25. obletnico delovanja. V čast temu jubileju smo v soboto, 21. 4. 2007, v Kulturnem

domu v Črni organizirali prireditev, na kateri smo se predstavili tako mi kot tudi gostujoča Folklorna skupina Majstrski iz Mislinjske doline ter učenci OŠ Črna na Koroškem.

Domačini smo se predstavili z

dvema spletoma, in sicer smo zaplesali venček koroških in steljerajo. Skupaj z učenci OŠ črna na Koroškem, ki delujejo pod umetniškim vodstvom Suzane Košir in Mojce Kovač Piko, pa smo predstavili jajčarijo, star koroški običaj. Pri nas

je namreč navada, da se na predvečer sv. Florjana, to je 3. maja, zberejo fantje, gredo od hiše do hiše, zapojejo pesem, gospodinje pa jim pripravijo razne dobrote, med katerimi so tudi jajca. Naslednji teden pripravijo jajčarijo oz. cvrčo,

na kateri pejejo darove, pečejo jajca in tudi zaplešejo.

S plesi iz Mislinjske doline se je s spletom Pastir predstavila gostujoča skupina Majstrski, ki deluje pod vodstvom Andreje Polc. V pastirskem plesu smo spoznali pastirja, ki prihaja s planine. Pripovedoval je, kaj vse je že doživel na paši,

med njegovo pripovedjo pa so moški skakali čez palice.

Drugi splet se je imenoval Pečenko ukrast ali Igla brez niti. Po končani kolini se pripravi večerja. Ko gospodinja postavi pečenko na mizo, plane v hišo slamnati mož, ukrade pečenko in na mizo položi iglo brez niti. Če ga ujamejo, ga lahko slečejo

in če na njem najdejo kakšno nit, mora iti gol domov. Če pa na njem ne najdejo niti, se lahko obleče ter ostane na večerji in plesu.

Program je ves čas spretno povezoval Zoran Dlopst, član FS Gozdar. Med govorniki in gosti nista manjkala niti župan občine Črna na koroškem g. Janez Švab in župnik g. Tone

Vrisk. Pozdravila sta nas pa tudi predsednica Zveze kulturnih društev ga. Joža Praprotnik in predsednik Kulturnega društva Gozdar, g. Gorazd Mlinšek. Prireditelj smo izkoristili tudi za podelitev priznanj – Maroltovih značk – za več kot 5, 10 in 15 let delovanja posameznika v skupini. Za več kot petnajstletno sodelovanje je značko prejel Rudolf Piko, ki je v folklorni skupini najdlje, obenem pa je tudi njen predsednik.

Tako kot se za takšno prireditev spodobi, smo večer zaključili ob dobri hrani in pijači ter s plesom do jutranjih ur.

Zaplesali in predstavili smo jajčarijo

Duša Komprej

V soboto, 5. maja, smo se člani Folklorne skupine KD Gozdar iz Črne na Koroškem predstavili v Mercator centru na Ravnah na Koroškem. Zaplesali smo splet koroških ljudskih plesov, imenovan Jajčarija.

To je star ljudski običaj, ki ga v današnjem času ohranjamo samo še v nekaterih krajih na Koroškem, predvsem v krajih zgornje Mežiške doline (Javorje, Koprivna, Ludranski vrh, Helena) in ponekod na Štajerskem. Na večer pred sv. Florjanom, 3. maja, se zberejo neporočeni fantje iz vasi in gredo po hišah pobirati jajca, ki jih pripravijo dekleta. Gospodnje večkrat poleg jajc na mizo postavijo tudi kaj dobrega za pod zob. Včasih se zgodi, da jim jajca tudi skrijejo,

tako da se morajo fantje kar pošteno potruditi, da jih najdejo. Če pa jih slučajno pri kakšni hiši pozabijo nastaviti, jim jo znajo fantje prav pošteno zagosti. Tako se lahko zgodi,

da se zjutraj kakšno delovno orodje ali kolo znajde vrh češnje, da je pred vrati polno drv ...

V zameno za jajca fantje kakšno zapojejo in zaigrajo na

harmoniko. Iz blagoslovljenih vej naredijo tri križe in zakurijo v peč, da tako sv. Florjan obvaruje hišo pred ognjem, na mizi pa pustijo vabilo za veselico oz. kot bi rekli Korošci »gavdo«, na kateri se igra, poje, pleše, pije in je »šnite« (kruh v jajcih), ki jih spečejo dekleta.

Tako smo v soboto tudi folkloristi ne le plesali in peli, pač pa vse obiskovalce pogostili s »šntami« in jih povabili, da se udeležijo katere izmed jajčarij na našem koncu. Vsi tisti, ki pa ste ta dogodek zamudili, ste vabljeni, da se nam pridružite v Mercator centru v Slovenj Gradcu, kjer bomo 19. maja vse skupaj ponovili. Za vsa vprašanja in informacije smo vam na voljo na elektronskem naslovu folklor.gozdar@gmail.com.

Podgorski gasilci počastili sv. Florjana

Leopold Korat

V Podgorju so si pred dvanajstimi leti rekli: »Imamo svoje gasilsko društvo, imamo svojo cerkev, imamo svojega župnika, imejmo tudi svojo mašo v čast sv. Florjanu, zavetniku gasilcev.« Tako se od takrat vsako leto ob prazniku sv. Florjana, ki goduje 4. maja, zberejo v župnijski cerkvi sv. Urha.

Tako je bilo tudi letos. Že nekaj minut pred osmo so se v sprevodu s praporom gasilskega društva zbrali pred glavnim oltarjem. K sveti maši so prišli še gasilci iz sosednjega Starega trga. Z branjem beril so sodelovali pri bogoslužju, sveti maši, ki smo jo darovali za vse rajne gasilce našega kraja. Tudi med prošnjami za vse potrebe smo se spomnili rajnih članov gasilskega društva. Prav tako smo prosili tudi za sedanje člane, saj gasilci na poseben način opravljajo delo Karitasa. Njihovo geslo »Na pomoč!« bi moralo biti vodilo vsakega dobrega človeka, ki ima srce za pomoč človeku v stiski, še posebno ob divjanju »ognjenega petelina«.

Vsi imamo nalogo in poklic, da na tem svetu naredimo čim več dobrega, še posebno za tiste, ki so potrebni naše pomoči. Po sveti maši smo naredili še skupno sliko pred glavnim oltarjem sv. Urha, pred cerkvijo pa so že čakale pridne gospodinje, ki so pripravile nekaj za pod zob. Ob klepetu v lepem vremenu je čas srečanja hitro minil. Vsi smo bili bogatejši z misljo v srcu, da so med nami še dobri ljudje, ki jim skrb za dobro bližnjega ni

postranska stvar. In gasilci so prav gotovo med temi. Njihovo geslo nam govori, da so vedno in vsakemu pripravljeni pomagati.

Na Slovenskem je sv. Florjanu, zavetniku gasilcev, posvečenih osem župnijskih in osemnajst podružničnih cerkva. Na nekaterih slikah ga vidimo upodobljenega, kako plava kot rimski častnik v nadzemeljski luči, ob-

dan z oklepom in s križem na prsih; v desnici drži poveljniški prapor, ob njem pa angel iz vrča zliva vodo nad gorečo vasico. (Dolenc: *Leto svetnikov*, MD 2000)

Naj bo ta svetnik, sv. Florjan, ki je bil doma v Noriku, umrl pa leta 304 kot mučenec, varuh in zavetnik naših gasilcev. Da bi bili vedno pripravljeni pomagati, kjerkoli bo potrebno.

Podgorski in starotrški gasilci z župnikom Leopoldom Koratom

Srečanje vaške skupnosti Stari trg

Alja Napečnik

Svet vaške skupnosti Stari trg je organiziral prvo srečanje vaščanov 27. aprila na Prnjakovem vrhu. Omenjena vaška skupnost je ena največjih, saj zajema del Gmajne, Starega

trga, Grajske vasi, Raduš in Žančanov. Šteje okoli 1000 prebivalcev.

Člani vaške skupnosti Vinko Repotočnik (predsednik), Sonja Napečnik (podpredsedni-

ca) Anton Ješovnik, Dušan Nabernik, Peter Popič, Irma Gnamuš in Ivan Kac so bili zadovoljni nad veliko množico ljudi, ki je obiskala vrh. Tudi lepo vreme je poskrbelo, da so

bili vsi prisotni dobre volje ter so z veseljem prisluhnili moškemu pevskeemu zboru Frana Bernekerja ter skladbam, ki so jih iz svojih harmonik izvabljali Blaž Apačnik, Urška Apačnik, Ivi Matves, Boris Plešej in Jure Mlinšek.

Vabilu so se odzvali tudi predstavniki Mestne občine Slovenj Gradec župan Matjaž Zanoškar, podžupan Jurij Šumečnik in naš svetnik Zdravko Krajnc.

Glede na zadovoljstvo vaščanov upamo, da bo srečanje postalo tradicionalno.

Zahvaljujemo se gostiteljem Prnjakovim, ki so nam odstopili prostor na tem čudovitem vrhu z razgledom na široo Koroško.

Srečanje Starotržanov

Besedilo in fotografiji: Stanko Hovnik

V Športni dvorani slovenj Gradec je bila 26. 4. 2007 proslava ob dnevu upora proti okupatorju. Zbralo se je okoli 600 ljudi. Nastopal je Pihalni orkester Slovenj Gradec ter gost Mladinski orkester Glasbene šole Slovenj Gradec. Slavnostna govornica je bila gospa Andreja Rihter, direktorica Muzeja novejšje zgodovine Slovenije.

Andreja Rihter, direktorica Muzeja novejšje zgodovine Slovenije

Proslava ob dnevu boja proti okupatorju v Športni dvorani Slovenj Gradec

Temeljni kamen za dom starejših občanov

Besedilo in fotografiji: Stanko Hovnik

V Slovenj Gradcu je bilo 3. aprila 2007 slovesno vgrajen temeljni kamen za gradnjo dolgo pričakovanega doma starejših občanov na Celjski

cesti. Kamen je položila ministrica za delo, družino in socialne zadeve Marjeta Cotman in ob tem izpostavila, da gre za enega boljših modelov, saj

bo omenjeni dom enota Koroškega doma starostnikov v Črnečah.

Model izvedbe investicij je eden od prvih tovrstnih načinov gradnje in financiranja podobnih institucij, saj je MOSG za izgradnjo doma starostnikov družba z omejeno odgovornostjo (DSO, d. o. o.), katere večinski lastnik je v fazi izgradnje doma še kreditodajalec, Probanka, d. d., ki pa bo po končanih gradbenih delih izstopila iz lastniške strukture in dom starejših občanov prepustila v upravljanje družbi DSO za obdobje do plačila zneska najetega kredita. Po končanih gradbenih delih bo objekt oddan v najem in uporabo Domu starostnikov Črneče, ki

spada pod okrilje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

Gradbena dela bodo končana predvidoma spomladi 2008.

V domu bo 67 sob, od tega 42 eno- in 25 dvoposteljnih, skupno torej 92 ležišč za uporabnice in uporabnike doma starejših. Poleg sob bodo v domu še dodatni prostori, namenjeni zdravstveni oskrbi, prehrani in družbenim aktivnostim.

Polanjanje temeljnega kamna za dom starejših občanov v Slovenj Gradcu

Viharnik

Odprtje ceste na Rahtel

Besedilo in fotografije: Peter Cesar, inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Na praznik dela je bilo na Rahtelu nad Slovenj Gradcem veselo že od jutranjih ur, ko so prvi pohodniki prihajali na praznovanje delavskega praznika. Prav svečano pa je bilo popoldan, ko je bila otvoritev še zadnjega kilometra široke, novo asfaltirane ceste iz Slovenj Gradca na Rahtel. Dobrih trideset let je minilo, ko je bila na ta vrh, od koder je najlepši pogled na Slovenj Gradec in zgornji del Mislinjske doline, speljana nova gozdno-kamionska cesta. Čeprav je bila makadamska, je takrat pomenila velik napredek za razvoj kraja. Minevala so leta, želje in potrebe so bile vedno večje, cesto je bilo treba posodobiti, se pravi asfaltirati. Pravljičnih sedem let je menda trajalo to

asfaltiranje iz doline, pa še ne bi bilo končano, če se za zadnji kilometer ceste ne bi uskladi-li odgovorni na mestni občini Slovenj Gradec in lastnik podjetja TC Rahtel, Marjan Brezovnik, ki je doma čisto na koncu te ceste. Slednji je prevzel pripravo vseh zemeljskih del na tem kilometer dolgem odseku, občina pa je zagotovila sredstva za položitev asfalta. Tako sta si oba partnerja v enakih deležih delila dobrih 150 000 EUR visoko investicijo. Pridobili niso le domačini na Gmajni, temveč vsi obiskovalci vedno bolj priljubljene in razvijajoče se turistične točke. Po besedah domačina se lahko v prihodnosti nadejamo še novih pridobitev.

Novo pridobitev Gmajne in okolice so predali namenu

Za varno pot po novi cesti je dal blagoslov tudi Knez Gabrijel, župnik iz Starega trga.

Prikaz starih običajev

Jezikovne drobtinice: Poe

Marta Krejan, prof.

Iskreno povedano nimam prave ideje, o čem pisati tokrat, ne morem pa tudi zanikati, da mi zadnje čase po glavi precej bolj kot pravopis in pravorečje roji poezija. Najbolje torej, da predstavim katero od pesmi, ki mi burijo domišljijo.

Že pred leti, predvsem pa med študijem, sem precej rada prebirala ameriškega romantika Edgarja Allana Poeja, enega izmed »tipičnih« umetnikov;

njegova tragičnost, svetobolje, eksistencialna kriza, »sprevržena« ljubezen in za večino ljudi nenavaden odnos do sveta so na nek način seveda ravno razlogi za nastanek teh zgodb, poezije, pripovedi, njihova vsebina pa je po svoje slikanje umetnikovega resničnega življenja.

Ne bom dolgovezila o biografskih in drugih podatkih, rečem lahko le, da je bilo Poejevo življenje zares nenavadno,

razburkano in polno bolečine. Predvsem je znan po svojih kratkih zgodbah, groteskah in detektivkah, v katerih se med drugim čutijo tudi njegova genialnost, ironija in bolečina zaradi nezdržljivosti njegovega sveta s svetom ostalih.

Eh, ta je bil pravi čudak, radi rečemo, ko gre za kakega umetnika, kajne!? Blaznost in genialnost pa vendarle hodita z ramo ob rami.

E. A. Poe

Posvetilo ...

*Ni mi mar, če moj zemski tek
je malo zemsko živ,
če je zgubljen ljubezni vek
v sovraštvu hipa bil;
ne tarnam, če nesrečnež vsak
je srečnejši kot jaz,
pač pa ker tebi jaz sem drag,
odhajajoč obraz.*

Evropske pešpoti

Besedilo in fotografije: Peter Cesar, inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Komisija za evropske pešpote, ki so jo ustanovili Zavod za gozdove Slovenije, Planinska zveza Slovenije, Turistična zveza Slovenije in Zveza gozdarskih društev, vsako leto organizira srečanje s pohodom. Letošnji, v soboto, 12. maja 2007, je potekal po Koroškem, in sicer od letališča v Turiški vasi do Zgornjega Razborja pri Slovenj Gradcu.

Minilo je že več kot 30 let od postavitve prve evropske pešpote E6 v naši državi. Poleg E6 vodi skozi naše kraje še evropska pešpot E7, ki je v preteklem letu štela 20 let. Poti se križata na Mačkovcu in sta skupaj dolgi skoraj 1.000 km.

Celotna pot E6 poteka od severa od Kilpisjärvi (Finska na meji s Švedsko) čez številne evropske države do Strunjana. Želja evropohodnikov je, da bi se ta pot nadaljevala po kopnem do Egejskega morja. Slovenski del E6, imenovan Ciglarjeva pot, je speljan od mejnega prehoda Radlje do Strunjana.

Številnim pohodnikom so se pridružili najvišji predstavniki ustanoviteljev evropske pešpote v Sloveniji, s svojo udeležbo pa je navzoče na poti spremljal tudi veleposlanik ZDA v Sloveniji Thomas B. Robertson.

Visoki gostje (od leve proti desni): Dominik M. Černjak, predsednik Turistične Zveze Slovenije, Ivan Škodnik, član UO Turistične Zveze Slovenije, Franci Ekar, predsednik Planinske zveze Slovenije, njegova ekscelenca veleposlanik ZDA v Sloveniji Thomas B. Robertson, Jure Šumečnik, podžupan mestne občine Slovenj Gradec in Andrej Kermavner, direktor Zavoda za gozdove Slovenije

Pozdravni nagovor udeležencev poti na letališču

Andrej Kermavner, direktor Zavoda za gozdove Slovenije, Jože Prah, predsednik Komisije za evropske poti v Sloveniji, in Janez Konečnik, predsednik Zveze gozdarskih društev Slovenije (od leve proti desni)

O zgodovini gradu Vodriž je pripovedoval profesor Jože Potočnik.

Prihod prvih pohodnikov na Razbor

Domačinka Minka Pečolar v razgovoru z veleposlanikom ZDA

30 let zbora Jelka

Besedilo in fotografiji: Stanko Hovnik

V avli Druge osnovne šole Slovenj Gradec je bila 20. 4. 2007 30. obletnica upokojskega ženskega pevskega zbora Jelka. Gost jubilejnega koncerta je bil Oktet Lesne Slovenj Gradec.

Na pobudo Petra Mehleta je 3. marca 1977 začelo prepevati prvih devet pevk. Dve leti kasneje je že številčnejši zbor

privzel ime po predsednici društva, znani partizanki Jelki Polenik. Zvrstilo se je tudi nekaj zborovodij, od leta 1995 pa zbor uspešno vodi Marija Gornjak. Zbor danes šteje 21 pevk.

V 30-letnem obdobju je imel več kot 700 nastopov doma in v tujini. Najbolj so pevke ponosne na nastopanje v okviru adventnega petja na Du-

Predsednik Društva upokojencev Slovenije jubilkam izroča zlato plaketo DU Slovenije.

pevski zbor Jelka

naju leta 2000. Nastopale so v veliki dvorani mestne hiše v Schenbrunu in v dunajskem domu starostnikov. Za svoje uspešno delo je zbor prejel tudi pomembna priznanja, med njimi Bernekerjevo plaketo MO Slovenj Gradec in zlato plaketo Tabora v Šentvidu pri

Stični. Skoraj vse pevke pa se lahko pohvalijo z bronastimi, srebrnimi ali zlatimi Gallusovimi značkami.

30 let vztrajnega dela in uspešnega kulturnega poslanstva UŽPZ Jelka je v ponos Društvu upokojencev in predvsem pevkam samim.

Srečanje s Tonetom Partljičem

Besedilo in fotografija: Stanko Hovnik

V Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec je bilo 18. 4. 2007 srečanje z znanim slovenskim pisateljem Tonetom Partljičem.

Pisatelja je predstavila Darja Hribernik: Tone Partljič je maturiral na učiteljski v Mariboru leta 1960 in za tem poučeval po raznih krajih. Leta 1965 je diplomiral iz angleščine in slovenščine na Pedagoški akademiji v Mariboru ter nato poučeval na Sladkem Vrhu. Leta 1971 je postal dramaturg Drame Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru, leta 1987 je prevzel umetniško vodstvo Mestnega gledališča Ljubljanskega, leta 1991 pa vodstvo Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. Leta 1990 je bil izvoljen za poslanca, od leta 1992 pa je poslanec liberalne stranke v Državnem zboru Republike Slovenije. Partljič se

je z literaturo in polemičnim pisanjem začel ukvarjati v šestdesetih letih dvajsetega stoletja. Obravnaval je predvsem teme životarjenja učiteljev na podeželju, razkroj tradicionalnih vrednot in

spornost novih.

Pisatelj Tone Partljič je napisal več knjig, kjer je prevladovala proza, tudi dramatika, navzoče učence pa so najbolj zanimale mladinske knjige: *Hotel sem prijeti sonce*, 1981, *Slišal*

sem, kako trava raste, 1990, *Dupleška mornarica*, 1996, *Maša in Tjaša*, 1999. Učenci so z zanimanjem poslušali pisatelja, ko je pripovedoval utrinke iz teh knjig.

Obisk pisatelja Toneta Partljiča v Knjižnici Ksaverja Meška v Slovenj Gradcu

Obiskali smo Makovo kmetijo

Franc Jurač

Lepe in sodobne so kmetije na Zelen bregu nad Ravnami na Koroškem. Nekatere strme, druge manj. Ena takih je tudi Makova kmetija, na kateri je pred tremi leti za posledicami možganske kapi umrl gospodar Dani Pisar. Po smrti je vse breme gospodarjenja s 25 hektarjev veliko kmetijo, na kateri je 12,50 hektarjev gozda in 12,50 hektarjev obdelovalne zemlje, prevzela vdova Anita. Na kmetiji, ki je strmo prislonjena v rebra Zelen bre-

»Na kmetiji, ki leži na nadmorski višini 650 metrov, sva z možem vseskozi uspešno vlagala v posodobitev. Zdaj, ko bi lahko uživala sadove dela, pa je vmes posegla usoda. Hudo je, ko se spomnim, kako smo vse življenje vlagali v to kmetijo in želeli na njej dobro gospodariti, potem pa nas je presenetila smrt. Ni nam kazalo drugega, kot da gospodarimo naprej. V hlevu imamo 15 krav molznic in 8 telic za nadaljnjo rejo. Na leto oddamo 68.000

Tako pravi gospodinja Makove kmetije Anita Pisar, ki je po moževi smrti s ostala sama štirimi hčerkami Tino, Zalo,

Ano in Urško. Hvaležna je, da ji pri delu pomagajo oče in mama, brat Aleš in drugi dobri ljudje.

Makova kmetija

ga, je bilo treba nadaljevati z gospodarjenjem in s pomočjo Anitinih staršev, očeta Franca in matere Marije, brata Aleša in sosedov je Aniti to tudi uspelo.

litrov mleka, v zbiralnico pa z zamrzovalnim hladilnikom vozimo mleko vsak drugi dan. Pri molži mi pomaga oče. Težko je, pa vendar je z gospodarjenjem treba nadaljevati.«

Obnovljena kašča na Makovi kmetiji

Mama Marija, oče Franc in Anita Pisar

Anita Pisar

Na zimo je treba misliti že poleti

Na Goučuhovi kmetiji na Skomarju sredi lepih pohorskih gozdov je na kmetiji po smrti treh sinov mama Pavla Hrovat ostala sama. S pridnim vsakodnevnim delom skrbi za ohranitev kmetije. Sama je za delo na kmetiji in sama je za vse. V hlevu redi šest glav živine, v svinjaku pa štiri prašiče. »Ker sem navajena dela že iz mladih let, je moja prva skrb, da ohranim to pohorsko kmetijo, zato mi kljub letom tega ni težko opravljati. Že sedaj pa je treba misliti na zimo in si pravočasno pripraviti drva.«

Besedilo in fotografija: Franc Jurač

Velikonočni družinski pohod na Črepič in Fričev vrh

Mirko Tovšak

Ob velikonočnih praznikih številna planinska društva prirejajo izlete in pohode oz. manj zahtevne planinske ture. Tako imajo pohodniki dvojno korist: poleg užitkov v prebujajoči se naravi se lahko znebijo kar nekaj prekomernih kalorij, ki se kaj rade naberejo ob uživanju velikonočnih dobrot. Tudi Planinsko društvo Mislinja je letos na velikonočni ponedeljek prvič organiziralo takšen pohod. Odločili so se za markirano krožno pot po obronkih južnih hribov nad Mislinjo, ki sicer ni težavna, vendar zanimiva, od pohodnikov pa zahteva štiri ure intenzivne hoje.

Lepo sončno vreme je na re-

narjenja in gibanja v naravi. Na pohodu so se nam pridružili tudi številni planinci iz Mestne občine Slovenj Gradec, iz PD Lovrenc na Pohorju, še posebej pa smo bili veseli pevcev s Sel, ki so nas med potjo kar nekajkrat razveselili z lepim in ubranim petjem. Na lovski koči Završe smo imeli malo daljši postanek, kjer smo pričakali tudi skupino konjenikov konjeniškega kluba Country z Legna z domačo zdravnico Pirmanškovo na čelu.

Sicer pa domače planinsko društvo vabi tudi ostale rekreativce, da se čim pogosteje poslužijo te lepe in dobro markirane poti. Na Črepiču in Fričevem vrhu sta tudi vpisni knjigi in žiga, tako da lahko pohodniki

ob vsakem pristopu evidentirajo svoj vzpon. Na Fričev vrh je priljubljena markirana pot tudi iz Mislinjske Dobrave.

Glede na tokratno dobro udeležbo se bomo potrudili, da bomo tudi v prihodnjem letu na velikonočni ponedeljek organizirali pohod po isti poti.

Hoja po prebujajočih se travnikih nudi posebne užitke.

Tudi najmlajši udeleženci so se vpisali v vpisno knjigo na Črepiču

Pevci s Sel so zapeli na Fričevem vrhu.

kreativni pohod po planinski poti iz Mislinje preko Črepiča, Fričevega vrha in Završ nazaj v Mislinjo privabilo lepo število pohodnikov. Na vrhu Črepiča (798 m) smo našli preko 90 udeležencev, kasneje pa so nekateri pohodniki s Fričevega vrha v dolino sestopili po drugih poteh. Ostali smo vztrajali do konca in popoldne prispeli nazaj na izhodiščno točko polni lepih vtisov in prijetnih spominov na druženje s svojimi prijatelji in znanci. Med udeleženci je bilo tudi veliko otrok, kar je še posebej pohvalno, saj s tem pri mladih gojimo veselje do plani-

Skupinski posnetek udeležencev na lovski koči Završe

Strupeni kristavec

Mirko Krevh, upokojen učitelj

Navadni kristavec (*Datura stramonium*) je na pogled v času cvetenja prav vpadljiva rastlina. Pozornost vzbujajo zlasti do 7 cm veliki beli lijavski cvetovi, ki so posamično razporejeni na razvejani do 120 cm visoki zeljnati enoletnici. Razmeroma veliki zeleni listi so na dolgih pecljih in redko nazobčani. Rastlina cveti vse poletje. Jeseni na njej opazimo številne zelene ježice – mnogosemenske glavice, ki se posušene odpro, iz njih pa pade množica črnih semen.

Rastlini ustrezajo sveža nasipališča, zato jo pogosto najdemo na takih mestih in na odlagališčih plevela.

Rastlina, sicer zanimivega videza, ni nič kaj prijazna, nasprotno, za človeka je celo strupena.

V zelenih listih in bodičastih plodovih so strupeni alkaloidi. Alkaloidi so komplicirane heterociklične organske spojine pretežno rastlinskega izvora. Znanih je veliko število alkaloidov. Pomembni so v medicini in tudi v gospodarstvu (npr.: kinin, morfin, atropin, nikotin...). Nekoč so jih uporabljali v ljudskem zdravilstvu, tudi kot

strupe. V rastlinah so vezani na organske kisline. V kristavcu so odkrili več alkaloidov, in to hiosciamin, atropin in scopolamin. Vsi imajo podoben učinek, delujejo zlasti na živčni sistem človeka, v koncentrirani obliki pa so smrtno nevarni. Botanično spada kristavec v družino razhudnikov (*Solanaceae*). Naj omenimo nekatere rastline, ki vsebujejo alkaloid in so za človeka ob nepravilni uporabi strupene:

- volčja češnja (*Atropa belladonna*) vsebuje atropin;
- navadni tobak (*Nicotiana tabacum*) vsebuje nikotin;
- grenkoslad (*Solanum dulcamara*) vsebuje solacein;
- krompir (*Solanum tuberosum*) vsebuje solanin x.

Pri krompirju nastajajo alkaloidi v zelenem plodu po cvetenju in v zelenem olupu krompirjevega gomolja, če je ta uskladiščen na svetlem. Tudi živali se na splošno izogibajo strupenih rastlin. Če učinkovin rastline ne poznamo, je najbolje, da jo pustimo in jo občudujemo z varne razdalje. Učinkovine v rastlinah imajo v naravi gotovo

nek pomen, ki pa nam ni vedno znan.

Viri: Sušnik, Martinčič: *Pozna-te strupene rastline?*, Cankarjeva založba 1961.

Želite potovati po Evropi to poletje?

Nataša Konečnik Vidmar

Ampak si ne želite ogledati samo znamenitosti, temveč narediti nekaj novega, inovativnega in prispevati k razvoju družbe? Želite Evropi pomagati pri razvijanju odnosa do ostalega sveta? Slovenska filantropija, predstavnica mreže GLEN (Global Education Network for Young Europeans) vabi na novo aktivnost mednarodne mreže: štopanje po Evropi v skupni kampanji - Eurizons!

Začetek poti se bo pričel na severu Evrope, v Rigi, v Latviji, in skupaj boste prečkali Poljsko, Slovaško, Češko, Nemčijo, Švico, Francijo in Belgijo.

Na poti boste promovirali ideje globalnega razvoja, se pridružili osmim nacionalnim dogodkom in zbirali sporočila ljudi z ulic ter jih ponesli v Evropski parlament. Pot in dodatne aktivnosti boste pripravili na štiridnevem seminarju od 6. do 10. junija 2007 na Poljskem in na dvodnevnih pripravah pred samim začetkom v Rigi. Potovali boste v mednarodnih tandemih od dogodka do dogodka ter se z ostalimi srečevali na dogodkih in v skromnih prenočiščih. Prenočišče in delno prehrana vam bosta ponujena na celi poti, na koncu pa vas bo pričakalo še potrdilo o sodelovanju. Eurizonsov

koledar dogodkov: Riga, Latvija, petek, 24. avgust; Krakow, Poljska, torek in sredo, 28.–29. avgust; Zilina, Slovaška, sobota in nedelja, 1.–2. september; Prague, Češka, torek, 4. september; Basel, Švica, četrtek, 6. september; Freiburg, Nemčija, petek, 7. september; Nancy, Francija, nedelja, 9. september; Bruselj, Belgija, sredo, 12. september. Da postaneš Eurizonov štopar moraš imeti željo prispevati h kampanji, se udeležiti celotne poti in pripravljalnega seminarja. Potrebno je osnovno znanje angleškega jezika, saj nas bo povezoval v mednarodnem timu. Nadvse dobrodošli so še drugi jeziki in vaša

kreativnost na sami poti in lokalnih dogodkih. Nikar ne pozabite, da boste potovali tri tedne v mednarodni skupini, vendar na svojo odgovornost in boste prispevali k uspešnosti in avanturizmu projekta. Prijavite se sedaj, mesta so namreč omejena. Prijavnico najdete na www.prostovoljstvo.org/glen, za več informacij pa se lahko obrnete na slovenska koordinatorja Liorja Volinza in Primoža Jamška (01 430 12 88, 041 654 726, lior.volinz@eurizons.net). Po predelekciji v Sloveniji se bo končna izbira udeležencev izvršila v tujini. Rok prijav je 30. april 2007.

Spoznajmo Koroško prekomejno regijo

Katarina Žagar

V zadnjih letih so na območju Slovenj Gradca z okolico nastale številne tematske turistične poti. Le-teh je dosti tudi na avstrijskem Koroškem. Zato so se v Podjetniškem centru Slovenj Gradec in Mestni občini Slovenj Gradec povezali s Slovensko gospodarsko zvezo in se odločili pripraviti skupen prekomerjni turistični projekt. Izvedbo projekta delno financira Evropska unija v okviru Programa Pobude skupnosti Interreg IIIA Slovenija-Avstrija 2000-2006. Nacionalni organ Programa Pobude skupnosti Interreg IIIA Slovenija-Avstrija 2000-2006 je Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Konec lanskega leta so izdali dvojezično turistično publikacijo z opisom tematskih turističnih poti in prekomejnih izletov.

Za vse, ki radi potujete in želite spoznati turistične zanimivosti na obeh straneh meje, v tokratnem prispevku ponujamo nekaj namigov za izlete.

Pogled v preteklost

Sodobna koroška pokrajina na obeh straneh državne meje med Slovenijo in Avstrijo je ohranila videz starožitnosti, v katerega je na vsakem koraku vtisnjen pečat minulega in odmev številnih kultur in civilizacij, ki so se v teku stoletij srečevale na tem majhnem prostoru v srcu Evrope. Tod so tekle pomembne prometne in trgovske povezave že v času rimskih provinc, skozi ta prostor so se od vzhoda proti zahodu in od severa proti jugu širili kulturni in umetnostni vplivi, ki so zapustili množico vrhunskih, evropsko pomemb-

nih in pričevalnih spomenikov kulturne dediščine.

Cerkev sv. Jurija na Legnu, Šmartno pri Slovenj Gradcu

Najdbe v cerkvi predstavljajo edinstven arheološki spomenik v širšem evropskem prostoru z zanimivo prezentacijo pod steklom.

Gospodarsko polje/Zollfeld

Gospodarsko polje je bilo že pred 2000 leti, od železne dobe, prometno in naselbinsko središče Koroške. V neposredni bližini cerkve je na odprtem polju stal knežji kamen, ob katerem je v srednjem veku potekal obred ustoličevanja slovenskih knezov.

Cerkev Gospe Svete/Maria Saal

Tu je bilo že sredi 8. stoletja prebivališče pokrajinskega škofa za Karantance in izhodišče karantanskega krščanstva, današnja oblika pa je to Marijino svetišče dobilo sredi 15. stoletja.

Rimljani na naših tleh

Keltsko-ilirska tradicija ozemlja današnje Koroške se je zlagoma romanizirala po letu 16 pr. n. št., ko je cesar Avgust k svojemu cesarstvu priključil tudi provinco Norik. Rimske naselbine so nastajale ob prometnih poteh med Celeio, Petovio in središčem v Virunum na Gosposvetem polju, svoj največji razcvet pa so doživele v 2. in 3. stoletju našega štetja. Ostanke Colatia v Starem trgu pri Slovenj Gradcu in Juenne pri Globasnici v Podjuni pričajo o večstoletnemu utripu naselbinske kontinuitete, ki se je tudi po zatonu rimskega cesarstva nadaljevala v srednji vek in svojo značilno identiteto vgradila tudi v sodoben značaj pokrajine.

Tematska turistična pot Po poti Rimljanov

Ob poti vas bodo pričakala presenečenja, posebna kulinarika, morda celo pravi Rimljani ter malica oz. zgodnje kosilo.

Cerkev sv. Heme/Hemmaberg

Ob romarski cerkvi sv. Heme in Doroteje iz časa okrog leta 1500 so arheologi odkrili relikte iz pozne antike in zgodnje krščanske dobe – temelje petih cerkvic.

Ogled arheološkega muzeja v Globasnici/Globasnitz

Skozi Globasnico je v rimskih časih potekala cesta, ki je povezovala Virunum na Gosposvetem polju s Celeio (današnjim Celjem). Muzej v stari ljudski šoli hrani dragocene mozaike, poznoantični ženski nakit in druge najdbe z gore Sv. Heme/Hemmaberg.

Srednjeveški gradovi

Graščine in podeželski dvorci, ki jih je bilo nekoč v deželi vse polno, še bolj pa z bršljanom obraslo zidovje opuščanih srednjeveških gradov, burijo domišljijo današnjih popotnikov. Iz mogočnih kamnitih utrd in kasnejših podeželskih graščin še danes vstajajo podobe mogočnih plemičev in grofov ter njihovih ministerialov, ki so za vse čase izpisali znamenita poglavja lokalne zgodovine. Njihova usoda v današnjem času je različna: v nekaterih so hoteli visoke kategorije, v drugih muzeji in galerije ter prireditveni prostori, tretji so le še impozantne ruševine, ki služijo kot slikovite kulise poletnih festivalov in drugih prireditev na prostem.

Spittal ob Dravi/Spittal an der Drau

Osrednji arhitektonski objekt Spittala je Grad Porcia, ki upravičeno slovi kot ena prvih čisto renesančnih stavb v alpskem prostoru.

Grad Ostrovica/Hochosterwitz

Vzhodno od Št. Vida/St. Veit an der Glan kraljuje na 160 m visoki skali trdnjava Ostrovica. Do gradu se pride skozi 14 utrdbenih vrat, v njem si lahko ogledate zanimivo zbirko srednjeveškega orožja.

Po Puščavnikovi poti do razvalin gradu Vodriž

Puščavnikova pot vodi skozi gozd z mogočnimi drevesi, ki nas napolnijo z zdravilno energijo, do razvalin gradu Vodriž. Grad je nastal v začetku 14. stoletja in sodi med gotske gradove.

Otroški živ-žav

Otroški svet je poln navihanoosti in spontanega smeha, ovit v domišljijo z možnostjo spoznavanja modrosti in vere v čudeže. Občutek, da je vse, kar nas obdaja, živo, da ima vse smisel. Otrokovsko pojmovanje oz. doživljanje sveta je drugačno od odraslega, ker je zavest bolj slikovita. Zato pravljice, zgodbe, lutkovne igrice s svojimi slikami posredujejo otroku podobe in doživetja duševno-duhovnih procesov.

Škratova dežela na Zagmajškem vrhu nad Slovenj Gradcem

Škratova dežela na Zagmajškem vrhu pri Slovenj Gradcu na svojevtrsten način povezuje preteklost s sedanostjo, domišljijo, spomine in stvarnost. Ogled Škratove dežele je možen v mesecu oktobru, med letom pa za najavljene skupine.

Minimundus Celovec/Klagenfurt

Svet v malem ob Vrbskem jezzeru ponuja modele najlepših

svetovnih zgradb, vlakov in ladij, ki so zgrajeni po izvornikih z izvirnimi materiali.

Skrivnosti podzemnega sveta

Ljudi je že od nekdaj privlačil skrivnostni podzemni svet. Spoznavanje nekaterih kraških pojavov in odkrivanje njihovih skrivnosti je možno z ogledom kraških jam, ki jih imamo tudi na Koroškem.

Huda luknja, Mislinja

Širše območje Hude luknje je pravi kraški svet v malem. Največja zanimivost ozke soteske, imenovane Huda luknja, je is-

toimenska kraška jama.

Železna Kapla/Bad Eisenkappel

Pod Obirjem si lahko ogledate kapniške jame v okviru podzemnega parka doživetja, kjer vam bodo z avdio-vizualnimi efekti predstavili podzemni svet na drugačen način.

Hugo Wolf

Znameniti skladatelj poznoromantičnih samospevov Hugo Wolf (1860–1903) se je rodil v Slovenj Gradcu, že petnajstleten, po neuspehlih poskusih gimnazijskega šolanja v Gradcu, St. Paulu in Mariboru, pa

je slavo in priznanje svojega glasbenega genija iskal na kozmopolitskem Dunaju, kjer je pokopan. Številne prireditve, koncertni cikli in festivali na obeh straneh državne meje v zadnjih letih prepoznajo Wolfovo nesmrtno zapuščino kot temelj povezovanja na glasbenem področju, sledovi njegove življenjske poti tu in tam pa izpisujejo privlačno zgodbo izjemne umetniške osebnosti.

Rojstna hiša Huga Wolfa, Slovenj Gradec

Hugo Wolf, ki je svetovno slavo dosegel v glasbeni prestolnici tedanje Evrope na Dunaju, je svoja otroška leta preživel v

Slovenj Gradcu. V njegovi rojstni hiši je danes glasbena šola. V Slovenj Gradcu vsako leto poteka Mednarodni simpozij in šola samospevov Huga Wolfa, ki ga prireja Društvo Huga Wolfa.

Št. Pavel v Labotski dolini/Št. Paul im Lavantal

Visoko nad Labotsko dolino stoji samostan Št. Pavel/St. Paul. Hugo Wolf je tam obiskoval samostansko gimnazijo. Vredna ogleda je romanska bazilika s freskami in stenskimi slikarijami. V poletnih mesecih prirejajo v Št. Pavlu poletne koncerte Huga Wolfa.

Foto: Tomo Jesničnik

Lep, nepozaben spomin na dr. Staneta Sušnika, prof.

Viktor Levovnik

V vsakem stoletju se rodijo velikani, stebri človeštva in zgodovine. Na teh stebrih gradimo mostove spominov. Med njimi so glasniki naše lepe besede, ki so hrana za naše poznejše rodove.

Takšen steber koroške besede je bil dr. Franc Sušnik, profesor, ravnatelj nekdanje guštanjske gimnazije, sedanje gimnazije Ravne. Velikokrat sem ga spremljal na poti z Raven proti Prevaljam. Takrat še ni bilo Janeč, tod je vodila lepo speljana cesta z gradu proti Prevaljam. Tik ob cesti je bila prijetna steza, ki je vodila mimo polj do košate lipe in

kapelice. Čudovit je bil tod pogled na Uršljo goro. To pot sva večkrat skupaj prehodila. Tega sem se spomnil, ko sem naletel na njegova pisma. Dopisovala sva si v času, ko sem obiskoval večerno delavsko gimnazijo. Nekoč mi je z roko, dvignjeno proti Uršlji gori, dejal: »Gora žari, poglej!« In dodal: »Veš, Levovnik, ljudje smo kakor lesovi«.

V njegovih pismih občudujem lepo koroško besedo in umne razprave, ki sva si jih izmenjavala.

Kadar se napotim k sv. Barbari, kjer je pokopan, vedno položim cvet na njegov grob.

Duša Komprej

Katarina Ajtnik se je rodila materi samohranilki 1912. leta v Šentvidu pri Vuzečnici. Katarina je morala že pri sedmih letih pasti ovce, da si je tako služila svoj kos kruha. Z leti, ko je postala močnejša, je opravljala priložnostna kmečka dela. Pozneje je odšla iz svojega rojstnega kraja in se

poročila na Dobnikovo kmetijo v Troblje, kjer je živel njen življenjski sopotnik. Katarina Ajtnik je ob trdnem in težkem delu na strmi Dobnikovi kmetiji rodila pet otrok. Že leta 1943 sta z možem začela sodelovati z NOB, saj je bila kmetija visoko v hribih tik pod Kremžarjevim vrhom.

Katarina je še trdnega zdravja, se rada pogovarja, kaj postori v hiši in na vrtu. Sedaj živi s sinoma v novi hiši.

Ob obisku članov krajevne organizacije ZB NOV Pameče smo ji čestitali za njen visoki jubilej in ji izročili darilo.

95 let Katarine Ajtnik

Zlata poroka pri Čavkovih

— Mihaela Lenart —

Sredi februarja sta Lojze in Fanika Berložnik iz Spodnjega Razborja obhajala 50 let skupnega življenja.

Lojze se je rodil leta 1934 kot edinec, Fanika pa leta 1932 med dvema bratoma. Ko ji je bilo štiri leta, jim je umr-

la mama. Za svojo so jo vzeli v številno družino k Šašlunu. Zrasla je v pridno in prikupno dekle, v katero se je zagledal postaven Lojze. Brez velikih ceremonij in le v prisotnosti priči sta se poročila v Mariboru. Začela sta gospodariti na

skromni kmetiji z ostarelimi starši in bolno teto, za katero sta lepo skrbela.

Rodilo se jima je pet otrok, dva fanta in tri dekleta. Vsi so se izšolali in imajo svoje domove. Ena izmed dvojčic, Marta, je končala kmetijsko šolo in s

svojim znanjem prispevala k vidnim uspehom na kmetiji. Lojze se je še mlad zaposlil pri Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec. Nekdanja mala kmetija sedaj kaže čisto novo podobo; dogradili so lepo hišo, nekaj objektov in mogočno gospodarsko poslopje, v katerem je poln hlev živine. Dokupili so še nekaj zemlje in edini imajo tudi svojo elektrarno. Urejena in snažna poslopja dopolnjuje lepo dvorišče, kjer so pred hišo postavili kapelico.

Z leti trdega in skrbnega dela se je upočasnili Lojzetov in Faničin korak. Vseskozi sta živela v slogi in medsebojni ljubezni in tako sta učila tudi svoje otroke, kar jima vračajo z dobroto in ljubeznijo. Vedno sta bila dobra soseda in od njune hiše ni nihče odšel s praznim trebuhom. Tudi petdesetletnico sta praznovala skromno in pristrčno v krogu svojih dragih otrok in vnukov. Po naključju je zraven prišla tudi soseda Anica, ki je bila priča na prvi poroki.

Spoštovana slavljenca!
Želimo vama še veliko zdravih let, da bi še dolgo uživala sadove svojih pridnih rok.

Zlata poroka Fanike in Lojzeta Berložnika

Helena Grobelnik je praznovala 90 let

— Stanko Hovnik —

V Gmajni pri Slovenj Gradcu je Helena Grobelnik 29. marca letos praznovala 90 let.

Svojo mladost je preživela pri starših, kjer je že od malih nog opravljala kmečka dela. Da si je lahko kaj privoščila in kupila obleke, je hodila še na kmete v tavarh (dnino).

Poročila se je leta 1937. Veliko truda, volje in vztrajnosti sta premogla z možem Ivanom, da sta lahko kupila kmetijo Rdel. Tu je Helena povila tri sinove,

vendar je eden zaradi bolezni umrl, ko mu je bilo komaj 4 leta.

Danes se Helena spominja težkih, včasih pa tudi lepih, dolgih življenjskih let. Najtežje je bilo v času okupacije, saj je sodelovala s partizani in jih tudi večkrat nahranila. Vse je prenašala z optimizmom.

Po očetovi smrti leta 1980 na posestvu gospodari sin Ivan. Danes Helena živi pri njem in vnukinji.

Svoj 90. jubilej je praznovala v družinskem krogu. Vesela je bila obiska delegacije krajevne organizacije ZB NOV Stari trg, čestitk in darila.

Heleni visoka življenjska leta ne delajo težav, rada gleda televizijo, posluša radio pa tudi kuha. Iskrene čestitke ji voščimo prijatelji in znanci in ji želimo zdravja ter mnogo srečnih let.

Viharnik

Besedilo in fotografije: Stanko Hovnik

V Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec je 7. 3. 2007 pisateljica Viktorija Zmaga Glogovec skozi pravljico predstavila svojo knjigo *Nežine črke*.

Pripravila je pravljlično urico za tri- do sedemletne otroke

in njihove starše.

S pomočjo marionete klovna, črk in glasbene spremljave je pripovedovala zanimivo in zabavno zgodbo o Neži, ki se je naučila brati in pisati sama, še preden je šla v šolo. V sredici knjige so tudi črke,

ki jih lahko izrežemo. Z njimi so se na pravljlični urici s pomočjo odraslih poigrali otroci. Po pripovedi so otroci narisali risbico, s starši pa so se pogovarjali o aktivnostih otrok doma za pripravo na branje in pisanje ter si ogledali

strokovno besedilo – priročnik opismenjevanja.

Otroci so sodelovali, lepili črke in sestavljali besedila, risali in tudi zaplesali, saj jim je pisateljica znala tako pripovedovati, da so jo zares z zanimanjem poslušali.

Pisateljica Viktorija Zmaga Glogovec predstavlja svojo knjigo.

Po pripovedi so otroci narisali risbo.

Svetlo modra

Besedilo in fotografije: Stanko Hovnik

V Mladinski Knjigi Slovenj Gradec je bila 20. 3. 2007 ob 17.00 uri predstavitev knjige Varje Kališnik *Svetlo modra*. Priročnik ponuja eno od

poti, kako spremeniti svoje življenje, kako se izkopljemo iz krize in kaj vse moramo pri sebi spremeniti, da bomo srečnejši in bolj zadovoljni s

seboj in z življenjem. Avtorica Varja Kališnik se je začela za teme, povezane z osebnostjo in duhovno rastjo, zanimati pred več kot desetletjem. Knjiga nosi sporočilo, da se da živeti drugače. Če človek želi, se lahko spremeni. Na voljo ima stotero orodij.

Varja Kališnik že prek pet let zdravi z energijami, svetuje, vodi delavnice in piše. Njen pristop je celosten, najraje pa se posveča čustvom. Je avtorica odmevnih tedenskih člankov v Delovi prilogi Polet. Predvidoma prihodnje leto bo izšla še ena knjiga za otroke in tudi nov priročnik za duhovno rast; kot je sama dejala, piše sestrico *Svetlo modre*.

Naslovna stran knjige

Varja Kališnik predstavlja svojo knjigo

Majski pregovori

Če dekle in fant v mesecu maju navsezgodaj najdeta kisikov kamenček, pomeni, da se bosta še to leto poročila.

Če Bonifacij in Zofija ne dasta dežja, bo suho leto.

Če je na praznik vnebohoda (17. maj) lepo vreme, da sonce vzhaja v jasnem jutru, se ni bati strele.

Na dan sv. Kancijana (30. maj) je zadnji dan za pričetek prve košnje.

Viktor Levovnik

VELIKA LJUDSKA SANJSKA KNJIGA in HOROSKOP

iz hrvaščine prevedel Zlatko Verzelak

Jaz mislim ...

ZRAČNO ZNAMENJE POD
VPLIVOM MERKURJA

NESTALNOST IN
NEULOVljivOST STA
GLAVNI ODLIKI ROJENIH V
TEM ZNAKU

BESEDA: RADOST

novi situaciji. Radovednost in iznajdljivost sta izraženi v kvaliteti dvojčkov. Vedno želijo biti natančno seznanjeni in poučeni o stvareh, radi sodelujejo v vsem, kar je novo in privlači pozornost in pogosto jih namesto pravega zanimanja v akcijo vodi le radovednost. Oblika in zunanji izgled nimata zanje nobene

možnosti, ki se ji ponujajo. Tako elastična narava mora (povsem normalno) pokazati tudi nekaj negativnih strani. Rojeni v dvojčku se pogosto lahko zanimajo za nove stvari, kar jim preprečuje, da bi se do konca posvetili zadevi, ki je že v toku, pogosto je zanje nemogoče osredotočiti se na določeno stvar in ni jim lahko ugotoviti, kaj hočejo od življenja. A njihova gibljivost, radovednost in nepotešljiva želja po znanju na koncu zmagajo. Imajo še eno dobro plat: moč navdahniti, navdušiti in spodbuditi neodločne osebe s svojo pripravljenostjo in pogumom v akciji, z bogastvom besed in bujno domišljijo, združeno z resnično dobroto duše.

Posel, s katerim se ukvarja dvojček, je seveda značilen zanj: navadno gre za poklice, ki so v zvezi z govorništvom, s svetom znanosti, literature in novinarstva. Zaradi svoje neobstoje vohrave narave se pogosto posvečajo aktivnostim, ki izražajo gibanje, kot so turizem, promet in podobno.

V pogledu doseganja ekonomske neodvisnosti se dvojčki delijo na dva tipa: prvi težko doseže denarni uspeh, ker je nesposoben dati denarju pravo vrednost, drugi je izrazito praktičen duh, obogaten z določeno dozo modrosti. Če sta ta dva tipa združena v enem človeku, nastane velika možnost, da si ustvari mirno in gotovo gmotno eksistenco. Vendar dvojček v vseh primerih izraža eno veliko mano: zapravlja več, kot zasluži, privlači ga vse, kar je lepo in novo in čeprav nima vedno nosilnega človeka ali potrebne vztrajnosti za končanje podviga ali pogodbe, imajo vlaganja in špekulacije zanj magnetno privlačnost.

Te osebe imajo veliko potrebo po prijateljstvu, čeprav za kratek čas izgube zanimanje za drugega človeka. Neprestane spremembe jim gredo od rok

relativno dobro, ker so dvojčki sposobni, da vzpostavijo in obdržijo stike z drugimi, pri tem pa jim pomaga globoko razumevanje problemov drugih.

Njihove veze se začnejo in končajo z neverjetno lahkotnostjo, kar pa ne pomeni, da niso iskrene: čustva dvojčkov so vedno čista, brez licemerstva. Tistih maloštevilnih prijateljev, ki jih spremljajo celo življenje, ne morejo zmotiti ne čas ne dogodki.

Dvojček torej čustvenega življenja ne dela lahkega ne sebi ne drugim. Glede na to, da je fanatičen branilec svoje neodvisnosti tudi v najbolj strastni ljubezni, se da z njim živeti v slogi le, če mu pustimo občutek absolutne osebne svobode, samo tako je upanje na trajnost veze. Ljubezenski ideal dvojčkov je romantična združitev dveh duš in intelektov, iz tega izhaja, da ima partnerstvo pridih prijateljstva. Zvestoba je sicer popolnoma abstrakten pojem za te osebe. Večkrat se nam zdi, da motrijo svoja čustva z dvomi in neko mejo ironije. Nikdar ne bežijo pred možnostjo novih ljubezenskih izkušenj, z druge strani pa so pripravljeni pustiti svojemu partnerju maksimalno svobodo in ni jim težko prilagoditi se njegovim navadam. Vse pod pogojem, da se na noben način ne odrečejo svoji osebnosti in svobodi.

Za tako nemirno osebo je problem zdravlja popolnoma v drugem planu. Njeno intenzivno življenje ji ne dopušča možnosti, da si odpočije in pogleda vase in nase, dokler ji služita duh in telo, si ne privoščijo oddiha in pokoja.

Nagnjen k skrajnostim pogosto minira svoj organizem s pretiranim uživanjem tobaka in drugih stimulansov, ter tako vzpodbuja hibo, ki je preveč pogosta med dvojčki: slabo spanje. Po astrologiji so najbolj ranljive točke ljudi v

V mitološkem izročilu dvojčka predstavljata dva brata: Kastor in Poluks, Jupitrova sinova – eden smrten, drugi nesmrten. Vpliv planeta daje znamenju značilno obeležje spremenljivosti in hitrosti. Oseba, rojena v tem znamenju, ima nestalen, omahljiv temperament, ki lahko hitro postane žrtev dvomov. Svoje moči črpa iz velike prilagodljivosti, senzibilnega in spravljivega značaja, sposobnosti, da uspešno analizira sebe in svoja čustva. Spremembe in vse, kar je novo, nezadržno privlači njegovo naravo, velikokrat je nesposoben končati začeti posel, dogaja se, da se loti česa drugega, kar ga takrat najbolj zanima, ali pa kar več stvari hkrati!

Kakor koli, to ni stanovitna oseba, lahko bi se govorilo o dvojni osebnosti ljudi, rojenih v tem znamenju.

Vendar jim je treba priznati njihovo spretnost, da se v trenutku znajdejo v vsaki

vrednosti, živijo in se obnašajo po svojih pravilih, prilagojenih svojemu spremenljivemu temperamentu. So osebnosti z bogato intuicijo, takoj jim je jasno, kaj se dogaja, notranje življenje drugih pri njih nima veliko skrivnosti.

Dobri govorniki so, izražajo se hitro in gotovo, so prilagodljivi, nikdar jim ne zmanjka modrosti in bistrosti duha. Te kvalitete privlačijo druge – prijetno je biti s takšnimi.

Gre torej za osebnost, ki ima v življenju uspeh, kar je neposredna posledica umske in telesne živosti in aktivnosti, sposobnosti, da se znajde v vsaki situaciji in brez oklevanja izkoristi vsako možnost, ki se ji ponudi. Tudi kadar se (kot vsi) sooči s težkimi problemi, z lahkoto splava iz njih, ker poseduje neverjetno sposobnost obiti ovire in najti najlažjo pot. Tudi zaradi tega, ker je, razen da je praktična oseba, ki ima realno stališče v odnosu na svet, še bogata z domišljijo, nagonsko izkorišča

tem znamenju dihala, ramena, roke, dlani, živčni sistem in prebavila. Lahko jih pestijo tudi revmatizem in alergije. Najboljše zdravilo, ki bi ga morali uporabljati, sta spanje in odih v najširšem smislu.

EROTIČNI HOROSKOP (22. V.–21. VI.)

Dinamika je najvažnejša črta vašega značaja. Neskončno cenite svobodo in neodvisnost. To se kaže povsod. Ne dovoljuate, da vam kdorkoli ukazuje in vsiljuje svojo voljo. Vendar včasih izberete napačno stezo, po kateri nameravate hoditi, ker zaradi zaverovanosti vase ne poslušate nasvetov drugih. Ste zelo inteligentni, ne pa tudi prodorni. Ljudi, ki vam želijo dobro, pogosto napačno presojate in sposobni ste jih prizadeti. Prav tako napačno presojate namene tistih, ki vam hočejo slabo in to se vam maščuje, čeprav se tega ne zavedate, ker živite v prepričanju, da ste ravnali prav. V poslu znate najti najboljši način za doseg uspeha. Ste ambiciozni, vendar ne bolešno. V poklicni karieri ne boste motili drugih. Če je treba, jim pomagajte, ker niste zavistni. Veseli ste, če kdo od vaših prijateljev ali znancev kaj ustvari ali napreduje v službi. Pri delu vas ne zanima samo, da vas cenijo, ampak pričakujete od podvigov in napredka tudi materialni efekt. Nikdar se ne boste lotili nečesa, kar vam ne bo prineslo materialne koristi. Ampak denar zapravljate nepremišljeno. Niste skopuh. Radi obdarujete sorodnike. Uživate v materialnih dobrinah. Radi imate razkošno stanovanje, luksuzen avto in moderne obleke. Mislite, da vam to prinaša večji družbeni ugled. Zaradi tega se lahko zgodi, da vaš dom izgubi toploto in intimnost (zasebnost).

Kot v življenju hočete svobodo tudi v ljubezni. Tudi če nekoga vzljubite, se bojite, da bi se nanj preveč navezali. Zaradi bojazni, da ne postanete njegov suženj, ga zapustite, čeprav vas ljubi. Če se pa odločite za

zakon, mislite na to vez do konca življenja. V ljubezni in zakonu ste zvesti in to pričakujete tudi od partnerja. Če se pa slučajno zgodi, da se ločite (ne glede na to, kdo je kriv), tega človeka nikdar ne pozabite. Tudi če se spustite v drugo vezo, predhodnik vaše ljubezni bo vedno v podzavesti. Ste zelo ljubosumni in pristaš patriarhalnih običajev in navad. Prevare nikdar ne oprostite. Ste brezkompromisni. Raje se ločite, kot da bi ostali s tistim, ki vas je prevaral.

V ljubezni ste zelo temperamentni. Svojih čustev ne kažete javno – nasprotno: delujete hladno. S partnerjem ste povsem drugačni. Tam prideta vaša ljubezen in strast do polnega izraza. Od tistega, ki ga ljubite, zahtevate izlive nežnosti in vroče strasti. Čeprav cenite razum, se v ljubezni povsem vdajate čustvom. V vsaki priložnosti boste partnerju pomagali z nesebičnimi nasveti. Ne bo se vam zdelo, da ste se žrtvovali, tudi če s tem zapostavite sebe. Ljubite družbo in se želite prikazati kot komunikativna oseba, ki ima širok krog znancev. Zato se ne boste mogli ujeti s človekom, ki ni tako dinamičen kot vi, ki je odljuden in ima raje družinsko gnezdece kot obiske in sprejeme. Vendar ne boste vedno uspevali pri iskanju novih znancev. Več boste sami kot v družbi. Nikdar ne boste do konca ugotovili, da je včasih bolje imeti nekaj vdanih prijateljev kot pa kopico neiskrenih. Čeprav človeka, ki ste ga izbrali, ljubite, se boste včasih do njega vedli nepravilno. Vznemirjate se in štejete za slabo malenkost, ki vas motijo, čeprav sploh niso važne. Ne morete na primer prenesti, čejenemarno oblečen, moti vas preglasen smeh ali pripombe v pogovoru, ki ste jih slišali samo vi. V bistvu vas je strah, da vas partner s svojim nonšalantnim in malce svobodnim obnašanjem ne osramoti, da ne pokvari vašega ugleda. Živite v stalnem strahu, da bi zaradi njega izpadli smešni. Dejansko je to samo odsev vašega drobnjakarstva,

ki bi se ga morali rešiti, če želite, da bo vaša zakonska ladja plula spokojno. Čeprav želite, da bi bil vaš partner kot vi, se vendar s takim človekom ne bi mogli ujeti. V vsakodnevnem življenju bi prihajalo do nesoglasij, celo do neprestanega grizenja in preprirov. Če bi vam želel vsiliti svojo voljo, tega ne bi trpeli in vaš zakon bi postal bojno polje, na katerem bi se vojna sreča nagibala zdaj sem, zdaj tja. V zakonu hočete imeti glavno besedo pri gospodinjstvu, ker verjamete, da vaš partner za to ni sposoben. Družinski proračun boste pravilno razporedili. Včasih vas bo očarala kakšna ekskluzivna stvarca, poželeli jo boste v svojem domu in jo kupili. A to je najmanj, kar se vam lahko zameri. Kot starš niste popustljivi do otrok. Dali boste vse, da bi bili vzorni in dobri. Nikdar vam ne bo žal časa in denarja za nudenje solidnega izobraževanja. O tem se boste vedno pogovarjali s partnerjem in celo sprejeli njegovo mnenje, češar običajno nikoli ne storite.

ŽENSKA

Ljubezensko življenje

Ženski v tem znaku težko uspe ustvariti mirno in čustveno življenje. Rojena za boj se lahko zaljubi v moške, ki so ji podobni: nemirne, vrteče, potem pa se jim popolnoma posveti. Če jo okoliščine prisilijo, da živi mirno in monotono, se ji zazdi, da se duši. V takem primeru jo njena želja po novem moškem sili, da menja objekt svojega zanimanja, naglo konča situacijo in zaživi ponovno, kot odgovarja njenemu nemirnemu bitju. Ta ženska je v zakonu skoraj vedno nesrečna.

Spolno življenje

Ženska dvojček se hitro zasiti s svojim spolnim partnerjem. Če nima možnosti, da menja ljubimce, si pogosto poskuša izmisliti nove položaje - zaradi tega jo lahko njen partner uvršča v kategorijo lahkih žensk. Kot soproga bo zvesta,

vendar mora biti njen mož dober poznavalec njene psihe.

MOŠKI

Ljubezensko življenje

Njegova neodvisnost dela iz njega nasprotnika preveč čvrstih in dolgotrajnih ljubezenskih zvez. Ženi se šele, ko je dobro pretehtal vse. Razen žene vidi v izbranki prijateljico in sestro in se ji pogosto predaja in priklanja, da bi rešil svoje številne težave.

Spolno življenje

Moški dvojček tudi tu izkazuje svojo neskončno sebičnost. V seksu gleda samo nase in na svojo zadovoljitev, ne da bi razmišljal o tem, če bo ljubici prijetno ali pa ji bo spolnost postala samo neprijetna dolžnost. Moral bi vedeti, da ima ženska poleg glavne še mnogo drugih erogenih zon.

Viharnik

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 43 332

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

direktor:

Silvo Pritrznik

glavna in odgovorna urednica:

Ida Robnik

uredniški odbor:

Ida Robnik, Brane Širnik, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik, Marta Krejan, Franc Jurač

lektorica:

Marta Krejan, prof.

idejna zasnova, grafično oblikovanje in priprava za tisk:

Jože Repas, design

tisk:

ZIP Center d.o.o.
Ravne na Koroškem

avtor fotografije na naslovnici:

Peter Cesar - Rumeni dren

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tč. tarifne številke 3).

Franc Kanonik

☆1935

†2007

Smrt zapira vrata prihodnosti. Vedno je prerana, še posebej ko poseže med znance, prijatelje in sorodnike. Čeprav nekako dojemamo, da je smrt slehernega nezizbežna, je le čuden občutek, ko

izvemo, da nekoga nikoli več ne bo. Beseda obtiči v grlu, korak zastoji, takrat se zavemo krute resnice, da nikoli več ne bomo srečali znanega obraza, ki je bil še včeraj med nami. Franca ne bomo več srečevali, izgubil je poslednjo bitko s kruto in težko boleznijo, odšel je tja, od koder ni vrnitve nazaj. Franc se je rodil 18. marca 1935 pri Šurcu v Radušah. Še ne enoletni fantič se je s starši preselil k Braterniku na Goriški vrh. Tu sta delala oče in mati, največ za veleposestnika in tovarnarja Viktorja Golla. Kmalu za tem so se preselili k Tertineku, kjer so opravljali isto delo, vendar v večjem obsegu. Od Tertineka so se selili k Šmonu na Ojstrico, kjer so ostali vse do leta 1955, ko je moral Franc na služenje vojaškega roka. Po vrnitvi od vojakov se je zaposlil v gozdarstvu kot gozdni delavec.

Pri Uncu na Ojstrici je spoznal svojo življenjsko sopotnico in leta 1958 sta se poročila. V zakonu sta se jima rodili hčerki Albina in Marina. Bil je ponosen na svojo družino, rad je imel svoje najdražje.

V gozdarstvu je opravljal razna dela: od sajenja, gojenja, sečnje, nakladanja na kamione in še marsikaj bi lahko naštel. V tem času je Gozdno gospodarstvo nabavilo tudi prve motorne žage. Zelo hitro je obvladal tehniko dela z motorno žago, zelo spretno upravljal z njo in nato svoje znanje rad prenašal tudi na druge sodelavce. Obvladal je veliko vrst del, delal pa je vedno mirno in preudarno. V gozdarstvu je bil njegov prvi delovni dan in v gozdarstvu ga je tudi končal, ko je odšel v zasluženi pokoj. Bil je eden tistih klenih mož, ki so ostali zvesti gozdu in svojemu poklicu vso delovno dobo. Poleg službe je bilo treba opraviti še dela doma na Unčevi kmetiji. Na strmih pobočjih delo na kmetiji ni bilo lahko, kljub temu pa je vse počel z veseljem; v delu je našel mir in zadovoljstvo. Skupaj s svojimi se je veselil delovnih uspehov na kmetiji.

Njegov trud ni bil zaman, saj njegovo delo nadaljuje mladi Unčev rod, ki bo Franca ohranil, prav tako pa vsi, ki smo ga imeli radi, v trajnem spominu.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, pradedka, brata in svaka

Franca Kanonika, Unčevega Franca, z Ojstrice nad Dravogradom

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje in nam stali ob strani v teh težkih trenutkih.

Zahvaljujemo se internemu oddelku Splošne bolnišnice Slovenj Gradec za vso nego in skrb, ki so jo nudili in Francu s tem lajšali bolečine. Hvala osebju in patronažni službi

zdravstvenega doma Dravograd za obiske na domu. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, hvala govorniku gospodu Stanku za besede slovesa, pevcem gozdarjem za zapete žalostinke ob mrliški vežici, cerkvenim pevcem za zapete žalostinke v cerkvi in ob grobu. Hvala Komunalnemu podjetju Dravograd za pogrebne storitve.

Žalujoci: žena Kristina, hčerki Albina in Marina z družinami, brat Ferdo in ostalo sorodstvo

Ivana Tomažič,

Vocovnikova mama z Vrh

☆1915

†2007

Malokomu je dano doseči tako častljivo starost, kot jo je doživela Vocovnikova mama.

Rodila se je leta 1915 pri Slemniku na Vrhah v družini s sedmimi otroki. V tem času je v Evropi divjala prva svetovna vojna, torej

je bilo to obdobje stare avstro-ogrske monarhije. Tako je v svojem dolgem življenju doživela kar nekaj političnih sistemov in držav.

Svoja mlada leta je preživela doma na Slemnikovi domačiji, kateri je z vso krutostjo zarezala globoke rane druga svetovna vojna. V tej vojni je Ivana izgubila kar tri brate.

Po vojni je Ivana podedovala Vocovnikovo posestvo na Vrhah in se leta 1949 poročila z Rzenovim Jožetom. Prvi sin jima je umrl star komaj šest mesecev, nato pa so se jima rodili še štirje otroci: trije sinovi in hčerka. Ko pa bi kmetija še kako potrebovala pridnega in delovnega gospodarja, otroci pa skrbnega in ljubečega očeta, je Jože zbolel in leta 1961, ko je bil najmlajši sin star komaj dobro leto dni, zelo mlad umrl. To je bil hud udarec za Ivano, saj so bili tisti časi neprijazni do kmeta. Na pomoč so ji v teh težkih trenutkih priskočili sorodniki in sosedje, najtežje breme pa je padlo nanjo. Pa tudi otroci so morali že zelo zgodaj, še majhni in slabotni, poprijeti za vsako delo na kmetiji, morali so se marsičemu odreči. Ko pa so odrasli in si našli službe, se je tudi zanjo življenje obrnilo na bolje. Srečna in zadovoljna je bila, ko so si začeli ustvarjati svoje družine. Kmetijo je prevzel najstarejši sin Anza, ona pa mu je vseskozi pomagala po svojih močeh. A usoda je še enkrat kruto posegla v njeno življenje, ko se je sin Toni smrtno ponesrečil s traktorjem. Kljub vsem tem tragedijam je Ivana ostala vedra in pokončna ter ponosna na svoje otroke, ki so ji na stara leta, ko je obnemogla, ljubezen in skrb hvaležno vračali.

Zahvala

Ob slovesu od naše drage mame, babice in prababice

Ivane Tomažič, Vocovnikove mame, z Vrh

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, darovali cvetje, sveče in svete maše ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo župniku Gabrijelu Knezu za opravljen pogrebni obred, govorniku Feliks Knezu za poslovilne besede ter pevskemu zboru Ksaverja Meška za zapete žalostinke.

Vsi njeni

Marija Kavnik

☆1909

†2007

*Pomlad se na zemljo vrne,
petje slavcev se zbudi,
v cvetju zemlja se zagrne,
zate pa pomladi ni.*

Za Kavnikovo mamo Marijo se je zemeljska pomlad končala v sončnem jutru bele nedelje, 15. aprila 2007. Že nekaj časa je ugašala kot sveča, dokler ji vir življenja v krogu njenih najdražjih ni povsem usahnil.

Rodila se je 23. maja leta 1909 pri Ledineku kot prva izmed sedmih otrok. Leta 1951 se je poročila s sosedom Kavnikovim Ferdom. Rodili so se jima trije otroci: Franc, Jože in Marija. Skupaj sta gospodarila vse do leta 1984, ko ji je umrl mož, potem pa je kmetijo prevzel sin Franc z ženo Marijo.

Njeno življenje je bilo kot dolg roman, ki ga je pisala 98 let. Nekateri strani so bile žalostne in sive, druge vesele, igrive. Posebej vesela so bila zadnja leta, ko je bila njen sončni žarek pravnukinja Manja. Skupaj sta preživljali veliko časa, še posebej pa ji je bilo v veselje, ko ji je ob večerih zaigrala na harmoniko.

Kavnikovo bico smo največkrat videli posedati pred hišo. Razveselila se je vsakega obiska, najbolj pa svojih 11 vnukov in 14 pravnukov. Komaj je čakala tudi vsako drugo nedeljo, ko jo je obiskala hči Marija. Bila je žena dobre volje in vsakogar vesela.

Na koncu se ji je uresničila želja: bog jo je poklical k sebi, ko je bila že prepričana, da je nanjo pozabil.

Kljub njeni visoki starosti je zelo dobro izgledala, saj so njeni domači, še posebej Sonja, ki ji je bila v zadnjih letih v veliko oporo, lepo skrbeli zanjo.

Za konec pa še ena misel:

Težko je pustiti ljubljenu človeku oditi, vendar je tu upanje in so sanje, da se v večnosti nekoč spet snidemo.

Maja Stropnik

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

Marije Kavnik, p. d. Kavnikove mame,
iz Spodnjega Razborja

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, prinašali cvetje in sveče, darovali za svete maše in izrekli sožalje.

Še posebej bi se radi zahvalili vsem sorodnikom in sosedom za pomoč, ki so jo nam nudili v najtežjih trenutkih. Iskrena hvala dr. Darinki Krnc-Hartman in patronažni sestri Andreji Šavc za večletno obiskovanje na domu. Hvala gospodoma župnikoma Leopoldu Koratu in Tadeju Linasiju za opravljen obred. Za poslovilne besede na domu se zahvaljujemo govornici Maji Stropnik, Ivanu Glasenčniku pa za govor ob odprtem grobu. Hvala praporščakom ter cerkvenim pevcem in MOPZ Ravne pri Šoštanju za zapete žalostinke.

Hvala Robertu Puru za odigrano Tišino in hvala pogrebni službi Jerneja Zaveršnika iz Šentilja pri Mislinji.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoči: sinova Franc in Jože ter hčerka Marija z družinami, vnuki in pravnuki

Sodelavci se je bomo take tudi spominjali.

Jožefa Jeromel,

Lepkova mama iz Srednjega Doliča

☆1919

†2007

Doživela je visoko starost, preživela je težke in lepe dni, svojim najdražjim je pustila del sebe in s hvaležnostjo se je bodo spominjali.

Jožefa Jeromel se je rodila 24. marca 1919 na veliki Nogarjevi kmetiji v Razborci kot osmi otrok za dvema bratoma in petimi sestrami. Za njo so prišli na svet še dva brata in ena sestra. Oče Jože je umrl leta 1938, mama pa je ostala sama z otroki; nekateri med njimi so še vedno bili potrebni nege, nekateri so se že možili.

Šolo je obiskovala v Šentilju, po končani osnovni šoli pa je ostala doma. Leta 1941 je spoznala Alojza Jeromla iz Srednjega Doliča. Poročila sta se junija 1941. Začeli so prihajati otroci: Albert 1942, Slavko 1944, Mihaela 1945, Vili 1948 in Danica 1957. V težkih časih po vojni sta z možem na domačijo napeljala elektriko in za tiste čase lepo in vzorno vodila kmetijo. Otroci so odhajali na svoje, doma je ostal le Slavko. V letu 1986 je Alojz umrl. S sinom Slavkom je Jožefa kasneje obnovila gospodarsko poslopje in hišo.

Jožefa je med vojno sodelovala z NOB, kjer je aktivno deloval njen brat Jože. Pomagala je pri zbiranju hrane ter prenašala pošto. Tudi po vojni je ostala članica Zveze borcev, bila pa je včlanjena tudi v Društvo upokojencev Mislinja.

Za njo žaluje pet otrok, osem vnukov in en pravnuk. V spominu bo ostala veliko prijateljem, sosedom, znancom in vsem domačim.

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice Jožefe Jeromel se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo obiskovali in ji krajšali dneve, ter zdravnici dr. Leonardi Pirmanšek za lajšanje bolečin in nego. Posebna hvala gospodu župniku Mirku Hrovatu za opravljen cerkveni obred, vsem sosedom, ki ste nesebično pomagali, zboru za odigrano žalostinko, cerkvenemu pevskemu zboru za odpete pesmi ter pogrebni službi Jerneja Zaveršnika.

Vsi njeni

Helena Kunc

☆1927

†2007

Nekdo je zapisal, in to bi prav gotovo držalo tudi za Franca Kunca, ki je veljal za zelo delovnega in vestnega človeka, če ne bi tragično preminul že davnega leta 1973:

»Največja zemeljska milost je bila zame zveza z ženo Heleno. Še danes jo pogrešam, tako kot sem jo pogrešal prvi dan, in gledam za njo in si že skoraj želim, da bi jo bog k meni potegnil, da bi bil bliže k njej.«

Vendar vse skupaj se je izteklo drugače. Deroča in nepredvidljiva Meža in velika smola je odnesla Heleni moža in sedmim otrokom pridnega očeta. Vse je ostalo na mami, na majhni družinski pokojnici in obdelanem vrtu pod stanovanjsko hišo gozdnih delavcev v Koprivni.

Heleno življenje je bilo povezano z gozdom, z lesom, s smolo. Že njen oče je bil žagar, zaposlen na Lahovnikovi žagi v Spodnjem Javorju. V skromni hišici pri Mali Črni so prve korake naredile tri hčerke, a kaj kmalu so morale za kruhom. Helena je morala služiti k Vesevku v Ludranski vrh, kjer je ostala vse do konca druge svetovne vojne. Že v tistem času se je kot mlada kurirka spustila v nevarne vode, v službo za boljše življenje malega človeka.

V letu 1937 je prišel s Štajerske za kruhom v industrijsko Črno Kunc Franc. Naučil se je tesarskega dela in kaj kmalu se je znašel med gozdnimi delavci na Koroškem. Spoznal je Heleno in pričela se je skupna življenjska pot; od skromnih podnajemnikov pri Kumru do prvega stanovanja v Stavi v Koprivni. Kako ponosni so bili takratni najemniki na prvo lepo stanovanje, ki je sčasoma za veliko družino postajalo premajhno. Vendar pa je bilo zaradi otrok, deklet Marice in Ivanke, fantov Franca, Vinka, Marjana, Gustija in Ivana, pretesno stanovanje bilo polno mladega, med seboj razumevajočega se življenja.

Za vse pa ni bilo vedno vse najlepše. Koliko večerov je mama posedela pred kuhinjskim štedilnikom, v soju luči le sama sebi razkrila zaskrbljeni obraz in razmišljala o tem, kako naprej. Pred otroki je morala kazati blag, potrpežljiv, srečen obraz, ki pa se je z večerom pomračil. Le kaj naj dam jutri v lonec, le kako naj zberem za avtobus za srednješolko ali srednješolca in še veliko vprašanj z besedo kako je bilo. Pa je vse znala razrešiti. Vsi otroci so prišli do poklicev, vse otroke je zmoгла vzgojiti v poštenjake in vse otroke cenijo sosedje, krajani, sodelavci. Veliko delo!

Že leta 1973 je po tragičnem dogodku ostala brez pridnega moža. Ostala je z najstarejšim devetnajstletnikom in najmlajšim osemletnikom. Vsi so morali poprijeti za težko delo v gozdu; gozdni sadeži in gobe za najmlajše, težaška »holcarska« dela za starejše, vsak je prispeval svoj delež.

V najemu so imeli manjšo Rožančevo kmetijo in za kravo, nekaj svinj in koz so morali pošteno in resnično trdo garati.

Neomajno zaupanje v lastne otroke in zaupanje otrok v starše pomeni, da otroci čutijo starševsko poštenost in taki otroci niso poštene le v besedah, taki otroci so poštene tudi v dejanjih.

In mama? Helena je svojim otrokom dala prav to. Čeprav bolna, jim je dala stvari, ki so pomembnejše od vsake vile, od vsakega modernega avtomobila, od vsake tovarne. Dala

jim je delavnost, poštenost in prijeten značaj, dober odnos do soljudi – sosedov, prijateljev in znancev.

Lenčka, zaradi tega smo vas spoštovali. Cenili smo vaš trud za vzgojo vaših otrok, vašo poštenost in ohranjeno voljo za življenje do slovesa. Veliko ljudi vam je hvaležnih. Bili ste prava MAMA.

Pavla Kanovnik

☆1920

†2007

Na pragu pomladi je odšla in se poslovila od svojih najdražjih, od otrok, vnukov in pravnukov, sosedov in prijateljev.

Pavla se je rodila 11. maja 1920 na lepi in sončni kmetiji pri Kuzmanu na Paki materi

Barbari in očetu Adamu v družini sedmih otrok, kjer jih je težko življenje naredilo pridne in poštene. Ko se je pisalo leto 1942, se je poročila s Francem Kanovnikom. V koči na Kanovnikovem, ki jo je dobil Franc od staršev, sta si uredila zakonsko življenje. V zakonu sta podarila življenje sedmim otrokom. Da številna družina ni čutila pomanjkanja kruha in drugih življenjskih dobrin, je Franc odšel med gozdne delavce v pohorske gozdove, po »sihtu« pa je pridno obdeloval zemljo okoli svoje hiše, da je bil kos kruha še debelejši. Ko so otroci odraščali in si ustvarjali svoje družine, so se vedno radi vračali ob domače ognjišče. V lepo družinsko harmonijo pa so zarezale tudi boleče puščice; leta 1975 je Pavli umrl mož Franc, leta 1994 pa še sin Jože.

Pavla je svojo jesen življenja uživala v domu starostnikov v Črnečah, kjer so jo redno obiskovali njeni otroci ter prijatelji in teh obiskov je bila vedno nadvse vesela.

Zahvala

*Kogar imaš rad
nikoli ne umre,
ampak je daleč
stran od tebe.*

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

Pavle KANOVNIK iz Pake pri Mislinji

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se z lepo mislijo prišli posloviti od nje, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in sv. maše ter jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala gospodu župniku Mirku Horvatu za pogrebni obred, cerkvenim pevkam za odpete žalostinke, govorniku Francu Juraču za poslovilne besede. Hvala izvajalcu Tišine ter Jerneju Zaveršniku za opravljene pogrebne storitve. Hvala osebju kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec, posebej še dr. Juretu Gorjancu.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

**Vsi njeni: Milka, Jožica, Ema, Marjanca,
Tone in Mirko z družinami**

Marija Juvan

☆1926

†2007

Sonce zemljo poljublja,
znova kliče, prebuja,
matere ljubljen obraz
pa le tiho slovo nam ponuja.

Pomlad je prišla in te čakala, da bi
prišla med polja, vendar je čakala

zaman, tebe več ni, sta samo še pomlad in praznina v srcih. Težko se je sprijazniti z resnico, da se moraš za vedno posloviti od človeka, ki je vse življenje delil ljubezen in izražal prijaznost ter srčno toplino.

Ponedeljkovo hladno jutro, 12. marca, so razborski zvonovi žalostno zapeli. Ta glas je prinesel vest, da je prejšnji večer v 82. letu življenja za vedno zatisnila svoje trudne oči Marija Juvan, vsem poznana Rštovnikova mama z Razborja.

Marija se je rodila 17. januarja 1926 na Kramarjevi domačiji v Podgorju. Že zelo zgodaj je ostala brez mamine ljubezni, saj ji je ta umrla, ko je bila stara komaj tri tedne. Starejši brat in sestra nista mogla prevzeti skrbi za Marijo in oče se je znova poročil. Nova družina se je povečala, zato je morala komaj triletna Marija k mačehinim staršem, h Križovniku nad Mislinjo. Tam je ostala do 16. leta. Vzgojili so jo v pridno in pošteno dekle.

Nedaleč od Kramarjeve domačije so bili Rštovnikovi, ki so potrebovali pridno žensko roko. To je Pavel hitro opazil in Marijo zasnubil. Leta 1954 sta se poročila. V zakonu se jima je rodilo pet otrok: Gelca, Pavel, Ivan, Milka in Marijan. V vseh teh letih sta pridno gospodarila, dokupovala zemljo in po svojih najboljših močeh skrbela za kmetijo in družino. Otroci so odraščali, odhajali od doma in si ustvarili družine. Doma je ostal le sin Pavel, ki s svojo družino pridno in vestno nadaljuje delo svojih staršev.

Z otroki je Marija vedno imela veselje, še posebej na jesen življenja, ko so prihajali vnuki, danes že tudi pravnuki. Kaj je ljubezen, sta zagotovo vedela Marija in njen mož, saj sta v dobrem in slabem skupaj preživela kar 53 let.

Marijin oddih je bila nedeljska maša, kjer je črpala moč in iz besed evangelija dobivala tolažbo, da bodo vsa dela, vsa odrekanja nekje imela pravo ceno in smisel.

Pred dobrim letom je njeno srce zaradi naporov v življenju začelo vidno pešati. Kljub sodobni medicini in molitvam otrok njenemu srcu ni bilo pomoči.

Huda je bolečina ob slovesu ljubljenega človeka, še posebej žene in mame. Tolaži nas upanje, da njena duša počiva tam, kjer je večna sreča, večna pomlad. S šepetom vetra se vrne njen glas, se vrne spomin nanjo.

Vsi njeni

Zahvala

Ob izgubi naše drage žene, mame, babice in prababice

Marije Juvan

se vsem iskreno zahvaljujemo za darovane sveče, cvetje, darovane svete maše, za stiske rok in izrečeno sožalje.

Prav lepa hvala osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec in patronažni službi. Hvala vsem, ki ste pokojnico spremljali na njeni zadnji poti. Še posebej hvala

gospodu župniku Leopoldu Koratu za opravljen pogrebni obred, govornicama Sonji Kavnik in Darji Rošer za besede slovesa in cerkvenim pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoci: mož Pavel, hčerki Gelca in Milka, sinovi Pavel, Ivan in Marijan z družinami ter sestri Tončka in Ančka

Zahvala

Ob boleči in vse prerani izgubi našega dragega sina, brata in strica

Dušana Časa

iz Vodriža 9a

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence, cvetje, sveče in svete maše. Hvala tudi vsem, ki so ga obiskovali v času njegove bolezni. Posebna hvala dr. Ervinu Pečniku za obiske in zdravljenje na domu, govorniku Jožetu Mirkacu za lepo izrečene besede slovesa, pevcem graškogorskim fantom za zapete žalostinke med mašo zadušnico in na pokopališču. Hvala gospodu župniku Tinetu Tajniku za opravljen cerkveni obred, praporščakoma in Jerneju Zaveršniku pa za pogrebni obred.

Žalujoci: mama Marija, bratje Branko, Marko in Jože z družinami

Zahvala

Ob prerani izgubi drage žene, sestře, mame in ome

Jožefe Ošlak

s Črneške gore 18, Dravograd,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali za svete maše, cvetje in sveče ter pokojni namenili lepe besede slovesa in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke, hvala komunalnemu podjetju Dravograd, društvu invalidov Dravograd, cerkvenemu pevske-mu zboru iz Libelič, domačiji Oskrd ter vsem ostalim za pomoč, ki ste nam jo nudili v teh težkih trenutkih.

Hvala vsem, ki jo boste ohranili v trajnem spominu!

Vsi njeni

Stanko Hovnik

Prostovoljno gasilsko društvo Pameče-Troblje je imelo 86. občni zbor 3. 3. 2007 v prostorih gasilskega doma v Pamečah. Ob tej priložnosti so pohvalili udeležence občinskih, regijskih in državnih tekmovanj, na katerih so dosegali mesta od prvega do petega. Posebno uspešni so bili pionirji, ki so postali državni prvaki. Uspeli so tudi mladinci, ki so tekmovali za olimpijado 2007 in dosegli drugo mesto. Za uspeh so državnim prvakom podelili spominsko fotografijo te uspešne desetine.

Za predsednika PGD Pameče-Troblje je bil izvoljen Jože Logar, na občnem zboru pa je bil sprejet tudi plan dela s finančnim načrtom za leto 2007 in v njem je tudi razvitje prapora.

Pionirji, državni prvaki, z mentorjema in poveljnikom

Četrty pohod Društva invalidov aktiva Šmartno na Fričev vrh

Tine Šmon

Na velikonočni ponedeljek, dne 9. 4. 2007, smo se pri Šmonovi kapelici v Mislinjski Dobravi v velikem številu zbrali člani Društva invalidov aktiva Šmartno, da bi se udeležili že tradicionalnega pohoda na Fričev vrh.

V lepem sončnem popoldnevu smo se povzpeli po lepo urejeni gozdni poti na dobro obiskani Fričev vrh, ki dosega 882 metrov nadmorske višine. Nekoliko pod samim vrhom pri kmetu Kortniku se odpre krasen razgled po celi Mislinjski dolini vse do Avstrije, z druge strani pa se mogočno kažejo vrhovi Kamniških Alp, Olševe, Smrekovca, Pece ter Uršlje gore. Bilo je lepo za oko, srce in telo.

Po prijetni hoji se je ob zvokih harmonike prilegla dobra malica in požirek pijače na prijazni Prevolnikovi domačiji. Polni le-

pih vtisov s prijetnega druženja smo se vrnili domov. Spoznali smo, da se ne splača sedeti samo doma in tarnati

nad samim seboj, če nam le dopuščajo moči, pojdimo v naravo z znanci, s prijatelji. V zdravem okolju, ob lepem razgledu in prijetnem klepetu se bomo naužili novih moči in pozabili na marsikatero težavo. Zahvala predsedniku aktiva g. Rudiju Horvatu za dobro organizacijo pohoda.

Življenje

Življenje je pesem – poj jo.
 Življenje je igra – igraj jo.
 Življenje je izziv – sprejmi ga.
 Življenje je sen – uresniči ga.
 Življenje je žrtev – daruj jo.
 Življenje je ljubezen – užij jo.
 (Vikica Merzdovnik)

MAJSKI HROŠČ – PARDON – ANAGRAM:

Te tipe zanimajo EDINO ŽEMLJE. Kdo so modeli?
 (ežžom inedel)

Besedila in fotografije: Franc Jurač

Blagoslov motorjev

K cerkvi svetega Urha v Dovžah je okoli 200 motoristov s Koroške in iz Šaleške doline pripeljalo svoje motorje, da dobijo blagoslov za srečno in varno vožnjo. Do cerkve svete Helene na Graški gori pa so k blagoslovu kmetje pripeljali svoje traktorje. Obred blagoslovitve motorjev in traktorjev je opravil župnik Tine Tajnik in vsem motoristom in traktoristom zaželel srečno in varno vožnjo.

Blagoslov konj

Pri podružnični cerkvi sv. Jurija na Legnu so se tudi letos zbrali konjeniki iz bližnje in daljne okolice, da bi njihovi konji prejeli »žegen«. Blagoslov je opravil župnik Franc Rataj, ki je vsem konjenikom za njihov praznik tudi čestital.

Ker vaš avto ni igrača

Avtomobilska zavarovanja

ZM d.d.
ZAVAROVALNICA MARIBOR
Življenje gre naprej in mi z vami

Pravna zaščita voznškega dovoljenja in
24-urna pomoč na cesti za **samo 1 cent**
(če sklenete AO in AOplus)

Izplačilo odškodnine takoj

SAMO PRI NAS!

Več informacij na 080 19 20 in na www.zav-mb.si

Prvomajsko praznovanje tudi na Završah

Občani občine Mislinja in številni planinci so letošnji 1. maj praznovali na Završah nad Mislinjo. Tu je zbranim spregovoril in jim za praznik čestital župan Viktor Robnik. Domačini pa so pripravili bogat kulturni program, na katerem so nastopili vaški pevci (na sliki).

Gasilci za svoj praznik

Gasilci prostovoljnega gasilskega društva Dolič vsako leto na Florjanovo nedeljo praznujejo svoj praznik. V goste povabijo tudi gasilce sosednjih prostovoljnih gasilskih društev. Po sveti maši v domači farni cerkvi, so se, kot vsako leto, vsi skupaj zbrali pred gasilskim domom.

Kresovanje na Petretovi kmetiji

V počastitev praznovanja prvega maja zagorijo na naših pohorskih kmetijah kresovi. Na Petretovi kmetiji na vitanjskem Skomarju vsako leto pripravijo kresovanje s kulturnim programom. Tudi letošnje kresovanje je dobro uspelo in trajalo še v poznih jutranjih urah.

Mlaja na Graški gori

Fantje na Graški gori so tudi za letošnji prvi maj postavili dva mlaja. Ročno postavljanje mlaja je že njihova tradicija in gre iz roda v rod. Za spomin smo letošnje postavljavce mlaja še fotografirali.

uredila in fotografije: Franc Jurač

viharnik